

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej

Szombat, 1935. okt. 19.

5696. EV. | XVIII. ÉVF. | TISRI 22. | 233. SZÁM.

16. Telefon: 8-77. Havonta 110, negy...

Statisztika

Milyen jó, hogy nálunk a statisztikai adatok nem egészen megbízhatók. A rossz és megbízhatatlan statisztikának is meg van a maga haszna. Rózsaszínű illúziókat ad és kellemes álomba ringatja azokat, akiknek az volna a feladatuk, hogy segítsenek valahogy a meglévő bajokon.

Itt van például a munkanélküliség kérdése. Mennyi bajt okoz ez a súlyos probléma nyugati országokban. Nálunk korántsem olyan súlyos a munkanélküliség, mint Németországban, Angliában, vagy Amerikában. Agrárország vagyunk, a kontingentálás óta a gyárak is teljes gőzzel dolgoznak, építkezés is akad minden szezonban, úgy, hogy a munkanélküliség semmiesetre sem olyan súlyos, mint az ipari körzsis által megnyomított országokban.

Azért van nálunk is munkanélküli főtöbbségben, akiről gondoskodnia kell az államnak és a városoknak.

Am a statisztikai hivatal! Bölesen leveszi a gondot az illetékesekről. A munkügyi minisztérium friss statisztikájában kimutatja, hogy az országban e pillanatban mindössze 20,669 munkanélküli van. Három évvel ezelőtt e statisztika szerint 34,000 volt, azóta így lefogott.

20,669. Boldog szám. Még boldogabb ember, aki elhiszi és megnyugtatta vele a szívét. Persze, ha vendes statisztika volna, más számok derülnének ki. Ha rendes statisztika volna... De hol lenne akkor például a numerusz valachicus, amely épen ezért él és virágzik ilyen dúsán, mert minosen rendes statisztika.

A román-orosz barátság, a lengyelek és a román szélsőségek

A külügyminisztériumnak egy látszólag nem sokatmondó kommunikéje megáfalta azokat a híreket, amelyek egy román-orosz katonai szövetkezés megkötéséről szóltak. A kommuniké szerint éppen ezér nem is lehetett szó olyan meggyezésről, amely lehetővé tenné a szovjet-hadsereg csapatainak, hogy háboru esetén átvonuljanak Bucovina és Bessarabia területén. Ezt a verziót — tette hozzá ugyancsak a kommuniké — bizonyos idegen körök terjesztik céltudatos szorgalommal, hogy a közvélemény előtt ferde színben állítsák be az ország külpolitikáját és annak megvalósítását próbálják elérni.

A külügyminisztériumi közlemény mögött igen érdekes események húzódnak meg, amelyek a demokráciáról megvizsgálják. Szovjetország egészen az utóbbi évekig hívós tartózkodással viselkedett Romániával szemben és felhívatalosan többször is értésére adta az illetékeseknek, hogy nyitott kérdések tekintetében Bessarabia problémáját. Ez a román külpolitikát meglehetősen nyugtalanító hangulat két-három évvel ezelőtt váratlanul feloldott. Az általános külpolitikai helyzet és nyilván Oroszország belső helyzete is szükségessé tették ezt a változást, amelyet főleg Lengyelország új magatartása idézett elő.

Franciaország megtagadja a segítséget Angliától a Földközi tengeren

A Ruhr-vidék megszállása óta nem volt oly feszült az angol-francia viszony, mint most. Laval két pontja az angol-olasz ellentétek kiküszöbölésére. Bullát intéz a Vatikán a háborus felekhez

Nemzetközi pénzalapot létesítenek a szankciókban résztvevő államok kártalanítására

LONDON, október 18. A Reuter jelenti: Az olaszok sietve erősítik meg Massaua kikötőt. Harminc kilométeres távolságra ható ágyúkkal látják el a várost, ahová tüzérszervezeteket koncentráltak, hogy megakadályozzák a páncélos és torpedóromboló hajók esetleges támadását. A stratégiai szempontból rendkívül fontos Rada szigeten több ágyút helyeztek el és több, mint öt tengereatljáró látja el a védelmet a kikötő környékén. Asszaban ötszáz olasz repülőgépet koncentráltak. A kikötőben egy mérföldnyi körzetben tömött sorokban várnak kirakodásra a hajók.

ADDIS-ABEBA, október 18. Harrar tartomány kormányzójának rendeletéből kitűnik, hogy gáztámadások ellen az abesszin csapatok egyedien védő fegyverül nedves rongydarabok szolgálnak. A rendelet értelmében a rongydarabokat a katonáknak állandóan maguknál kell hordaniok. A kormányzó azonban igéri, hogy rövidesen gázmáskokat is kapnak a csapatok.

A négus a frontra helyezi át székhelyét

Párizs, október 18. Abessziniai jelentés szerint a négus tanácsosai arra kérték, hogy hagyja el a fővárost és tegye át székhelyét a frontra, mert ott nagyobb haszna van jelenlétének, amellyel biztosítani tudja a kapcsolatokat a különböző frontok között.

Az olasz főhadiszállásról származó jelentések arról számolnak be, hogy a Makale környékén történt légi bombázások nagy pusztításokat végeztek az abessziniai csapatokban. A repülők két légi elhárító üteget is elpusztítottak. Az egyik löszerraktárt telitalálat érte, ami ugyancsak súlyos csapás az abessziniai hadseregére.

Róma, október 18. Asmarai jelentések szerint Guga hercegnek tigreji fejedelemsévé való kinevezése óta tömegesen jelentkeznek az olasz előőrsöknél a még meg nem szállott tigreji helységek lakosai, akik sorra alávetik magukat Guga herceg fejedelemségének.

A Messagero jelenti: A Harrar vidékén megindult esőzések megbénítják Graziáni tábornok csapatainak előnyomulását. Attól tartanak, hogy az esőzések november végéig is elhúzódhatnak.

Róma, október 18. Az abesszin hatóságok kiutasítottak 30 olasz misszionáriust és egy csoport kaffai apácát, akiket fedezet alatt a szudáni határra vittek és ott felültették egy a Kék-Niluson közlekedő gőzösre.

Az angol-francia felszültség

Párizs, október 18. Az Echo de Paris szerint a Ruhrvidék megszállása óta nem volt oly feszült a viszony Anglia és Franciaország között, mint ma. A lapok pesszimisztikusan írják az angol-francia ellentétek kiéleződéséről. Tudni vélik, hogy Laval francia miniszterelnök és Clarck párizsi angol nagy követ tegnapi találko-

zása rendkívül feszült légkörben zajlott le. Francia részről hangoztatják, hogy a Földközi tengeren eszközölt angol flottafelépítéséről Franciaországnak nem volt előzetes tudomása és az angol flotta a Földközi tengeren csak az angol világbirodalom és nem a Népszövetség érdekeit képviseli.

A lapok aggodó megnyilatkozásaival szemben a Havas távirati iroda igyekszik eloszlatni a nyomasztó atmoszférát és hangoztatja, hogy bizakodással kell bevárni a diplomáciai tárgyalások kimenetelét.

Pertinax, a neves francia publicista, a Paris Soir mai számában eként foglalja össze Laval javaslatait:

1. Anglia visszarendel három, vagy négy hadihajót a Földközi tengerről, ha bizonyos olasz egységek elhagyják Libiát. Ebben az esetben Franciaország flottabocsát bocsátja az angolok rendelkezésére.
2. Teljes mértékű francia-angol szolidaritás csak abban az esetben jöhet létre, ha Anglia lemond individuális szankciókra való jogáról és nem állítanak fel blokádot a Vörös tengeren, vagy másutt, a Népszövetség megbízatása nélkül.

Az Echo de Paris hozzáfűzi, hogy ha Anglia flottájának háromnegyed részét elvezényli a Földközi tengerről, ugy a libiai olasz csapat-koncentrációk is nyomban megszűnnek.

Diplomáciai körök értesülése szerint Weigand tábornok figyelmeztette Lavalt arra, milyen súlyos következmények várhatók, ha Franciaország kedvező választ ad Angliának azon igényére, hogy Franciaország segítséget nyújtson a Földközi tengeren.

(Folytatása a 10-ik oldalon)

Külpolitikai figyelő

Laval kísérletezései. Elkeseredett sietséggel fogott most hozzá a békéltetéshez Laval. Minden erejét labá veti, minden alkalmat felhasznál, mindenképpen eredményt akar elérni. Londonban elutasító, hideg udvariassággal fogadják, Rómából borulatóan, reménytelenül figyelik kísérletezéseit, de Laval mégis küzd. Személyes ügye lett neki az afrikai viszály megoldása. Jól tudja, hogy tulajdonképpen ő idézte fel a háborút, úgy érezheti hát, hogy mindenáron meg is kell szüntetnie most. Mert ha Laval januárban nem békült volna ki az olaszokkal és nem kötötte volna meg az olasz-francia szerződést, nem folyna most a vér Afrikában. Egy szilárd angol-francia arcvonal ellen Mussolini ugyanis soha se merne volna megindítani az afrikai háborút. Laval Hitlerrel szemben akarta biztosítani magát a Dunamedencében, mikor a római szerződést kötötte és ezen cél megvalósítása érdekében a régi, még a háboru befejezése óta datálódó francia-olasz ellentétet megszüntette — de az afrikai háboru lehetőségét teremtette meg. Akkor is, mint mindig, ellentétet tüntetett el. De ez alkalommal a sors kifogott rajla és az ellentétek elsimitója, a békekövacs háborút idézte elő. Eddig Laval nagyszerű ügyességgel mindig látta és mosolyogva uralta a nehézségeket, de most a valóság kiskikot alóla és tragikus arcot öltve áll vele szemben. Kétségbeesett sietséggel igyekeznek most megint szilárd talajra jutni és a háboru tragikumát, melyhez egyeztető, deris lényének semmi köze, eltüntetni.

Laval nem sok reményre jogosító békéltető kísérletezéseinek iránya már mutatkozik. Inkább az olasz követelések figyelembe vételén válszanak ezek, amit világosan bizonyít az angol sajtó elutasító hangja. Nem is tehetett mást Laval, mert az angol-francia együttműködés gondolatát nem nagyon sikerült megvalósítani. Anglia számot vetett azzal, hogy ha a franciák afrikai segítségért európai konfliktus esetére már most lekötö magat Franciaország mellé, igen nagy árat fizet. Eppen ezért az emlékezetes angol-francia jegyzékváltás idején csak félig angazsálta magát. Feleletképpen a Quai d'Orsay is csak félig működik együtt a Foreign Office-szal és kultiválja az olasz barátságot. Az angol-francia kezdődő együttműködés eszközét nem tudott pressziót gyakorolni Mussolinire, most a francia-olasz barátság kártyáját játsza ki Laval az angol külügyi hivatal urai ellen; persze vigyázva, óvatosan.

Már azért is ezen az alpon kísérletezik a francia külügyminiszter, mert így együtt haladhat a Vatikánnal, amely hatalmas fegyvertársa a diplomáciában. De óvatos is. Mind-ezideig, a háboru kitörése óta, a Szentzékek politikusai meg sem mozdultak és Párizsban és Londonban a pápát már Mussolini foglyának kezdék tekinteni. De most feladta passzivitását a pápa külügyi vezetősége és támogatja a Quai d'Orsay-t. Mai körülmények között a világ két legkitűnőbb diplomáciájának, a francia és a vatikáni diplomáciának együttműködése biztosíték lett volna a béke megvalósítására. De most szinte leküzdhetetlen akadályokkal találja magát szemben minden békekísérlet.

Engedményeket sem angol, sem olasz részről nem tettek. Nagyon kevés reményre mégis jogosítanak azok a nehézségek, amelyek a gazdasági büntető rendszabályok alkalmazása körül merültek fel. A gabonát szállító országoktól a szénszállító országokig, Romániától Lengyelországig, minden ország magát is megbűntetné, ha alkalmazná a szankciókat. Mindenki szenvedne, csak a csempészek élnek világukat. Akármilyen nagy és nagyon nagy Anglia hatalma és kényszerítő ereje, nem fogja tudni az olasz-ellenes bojkottot megszervezni. A blokádo gondolata még kevésbé valószínű meg, mert ez a háborus provokálással volna egyenlő és ez ellen az összes országok, Franciaországgal az élükön, protestálnak. Így hát, miután az angolok be fogják látni, hogy olaszellenes eszközeik hathatóságának komoly korlátai vannak, talán mégis hajlandók lesznek olyan engedményekre, amelyek kielégítik Mussolinit.

Feszült figyelemmel is tekintenek mindenhonnan London felé, mert ha az angol politika merevségét nem szüntetik meg a Foreign

ilyen szerződés létrejött volna. Ez a hírt „idegen körök” terjesztették. Még pedig a belöldi „idegen körök”. A hivatalos közlemény félreérthetetlenül a román jobboldali szervezetekre és sajtóra céloz, amely két év óta a lelket is kiadja abban a fáradozásban, hogy elfűtse Romániát a franciábarát külpolitika útjára. Ezek a Nürnbergbe járó ultra-hazafiak kétszék arra, hogy egy tál lencséből eladják az ország érdekeit. A német-barát politika fejében gazdasági előnyöket helyeztek kilátásba számukra, és — mint a Zorile írja — azt az ígéretet, hogy legfeljebb egy kis „javításról”

lehet szó a nyugati határon... Ezek a körök terjesztették a szovjet-hadsereg átvonulásának verzióját. Abban a reményben, hogy a bolsevik-ellenes román polgárság szemében gyűlöletessé tudják tenni az orosz-román baráti kapcsolatokat. A hivatalos kommuniké „idegen köröknek” bélyegezte meg a román jobboldalt. Ez a megjelölés nehezen lesz lemosható róluik. És a jelek szerint a kampóskereszt hatalma még nem elég erős ahhoz, hogy megváltoztassa azt a külpolitikai ötletációt, amelyet az ország tényleges érdekei diktálnak.

dje
gi fa-
október
z írás-
hozták
kanatu-
nyve a
október
9 óra-
kezőket
osztják
óra ve-
ok tar-
tintát
éséhez.
gyezet
skézet.
dópont-
li viza-
usa ok-
Somulus
tán
azik
diacinba
betegén
neg
yt
ügymi-
törvény
r író
adulescu
ankettet
ő tiszte-
ban tar-
ter-
ber
bbi mi-
határo-
tt nem-
sormány
on tar-
a kér-
nő
érdekes,
minden
híri bé-
ostaná.
ok
nemi
ról
mu két-
entesen

Dohányzók kedvence a NIVEA

mert az édeskés fogpaszta hatása nem kielégítő. Nekik az erősen illatos és frissítő NIVEA fogpaszta kell. Ez eltünteti igazán a kellemetlen dohányos szájszagot és biztos üdítő hatása van.

NIVEA
FOGPASZTÁT

Csak Lei 22— a nagy tubus.

Office vezetői, megint felmerül az európai háború fenyegető lehetősége.

A szélsőkeleti konfliktus. A japánok kiterjedt gyapotültetvényeik miatt igen nagy mértékben vannak érdekelve Abessziniában, mégis teljes passzivitással viselkednek egy idő óta az afrikai viszály ügyében. E magatartást a távolkeleti események magyarázzák. A naponta előforduló kínai-japán és japán-orosz incidensek mutatják, hogy Tokiót tovább foglalkoztatja a hódító ázsiai politika folytatásának gondolata. Nem törődik Abessziniával, mert nem akar két fronton harcolni. Egyébként igen nagyon valószínű, hogy Róma és Tokió között diplomáciai meg egyezés jött létre az abessziniai japán érdekek olasz részről történő respektálása ügyében.

Uj törvényt készít a német kormány, mely a gazdasági életből is kiszorítja a zsidókat

Milliárdokra becsülik azt a zsidó tőkét, mely likvidálni készül Németországban. Tombol a terror a harmadik birodalomban

Berlin, október 18. Dr. Wilhelm Frick német birodalmi belügyminiszter Saarbrückenben beszédet tartott, melynek során többek között bejelentette, hogy a kormány rövidesen közzéteszi a niurnbergi zsidótörvény végrehajtási utasításait és

külön törvényt fog intézkedni a zsidók tevékenységének korlátozásáról.

A „Prager Tagblatt“ berlini értesülése szerint a birodalmi kormány október 19-én dönt véglegesen a niurnbergi törvények végrehajtási utasításáról. Közlelbi részleteket még nem tudni, miután a nemzeti szocialista párt illetékes köréi és az érdekeltektől minisztériumok között még élénk vita folyik az egyes rendelkezések kérdésében. Frick saarbrückeni bejelentése, mely a zsidók gazdasági jogfosztását irányozza elő, arra vall, hogy a párt befolyása került fölénybe a minisztériumi bürokráciával szemben. A német birodalmi belügyminiszter kijelentette ugyan,

hogy ezek az intézkedések csak arra szolgálnak, hogy kiküszöböljék a zsidók elleni magánakciókat, a Frick által bejelentett új rendelkezés első következménye azonban, hogy a zsidók törvényileg lesznek korlátozva foglalkozásuk gyakorlatiában. Jól informált körök tudni vélik, hogy a végrehajtási utasítások értelmében üzemvezető ezentul csak olyan egyén lehet Németországban, aki német birodalmi állampolgár, viszont ebből a kategóriából tudvalevőleg az összes nem árjakat kizárták. Jellemző a készülő intézkedésekre a német munkafront legutóbbi körlevele a bankokhoz, mely szerint január 1-től kezdve nem árja hivatalnok nem teljesíthet olyan szolgálatot, mely közvetlen érintkezésben áll a közönséggel.

Ami eddig történt, az csak előjáték:

A „Neues Wiener Tagblatt“ megállapítja, hogy mindaz, ami eddig történt Németországban a zsidók kérdés „megoldása“ irányában, csak előjáték volt. Most döntő fázisba érkezett ez a folyamat a zsidóknak a gazdasági életből való kiszorításával. E kiszorítás processzusát a legélesebben a lapok hírdetési oldalai tükrözik vissza, a rengetek ajánlat gyárak, üzletek, részvények, telkek, ingatlanok, stb. eladására.

Gazdasági körökben néhány milliárd német márkára becsülik annak a zsidó tőkének az értékét, amely likvidálásra készül Németországban.

Tekintettel arra, hogy a német állam vagyona 200 milliárd márkára tehető, ez az összeg nem túlságosan nagy.

Tombol a terror

A Frankfurter Zeitung jelentéseiből kitűnik, hogy Németország minden tartományában egyre fokozódik és élesedik a terror a zsidók ellen. Horrwiler városkában megtiltották a zsidóknak telkek vásárlását és az összes hivatalnokoknak, egyesületeknek, stb. a zsidókkal való társadalmi érintkezést. A községi mérleget zsidók nem vehetik igénybe. Zsidók nem állhatnak fel autót az uccákon és tere-

ken. Azok, akik zsidókkal üzleti kapcsolatban állanak, nem részesülnek téli segélyben, viszont azok, akik minden kapcsolatot megszüntettek a zsidókkal, adókedvezményben részesülnek. Gunzenhausenben nyilvános plakátokon hirdették ki, hogy *vasárnap tilos a zsidóknak mutatkozni az uccákon.*

Nyilvános intézetek, muzeumok, stb. küszöbét nem léphetik át és a temetőket sem látogathatják. Zsidók nem vásárolhatnak és nem bérelhetnek telket és az autótutakat sem vehetik igénybe. Másfelől felszólítják a lakosságot, különösen az ifjuságot, hogy szombaton ne molesztálják a zsinagógába menő zsidókat. Más helységekre és körzetekben is hasonló rendelkezéseket tettek közzé. Ezek a rendelkezések végső fokon minden jogtól megfosztják a zsidókat, kivéve az adófizetés jogától.

Düsseldorfbán az összes zsidó detail-kereskedők, mintegy háromszázam értesítést kaptak bankjaiktól, hogy megvonták tőlük a hitelt. Számos üzlettulajdonos eladásra ajánlja üzletét, Valószínűnek tartják, hogy a düsseldorfi zsidó kereskedők nagy többsége vagy likvidál, vagy árja kezekbe adja át üzletét.

Bécs, október 18. Most tudódott ki, hogy Berlinben néhány nappal ezelőtt letartóztatták Edith Taglicht zsidó tanárnőt, dr. Israel Taglicht bécsi tiszteletbeli főrabbi leányát, aki évek óta a zsidó vallást tanítja több berlini iskolában. Örizetbevétele egy cikkel indokolják, melyet zsidó lapban tett közzé és amelyet kormányellenesnek minősítettek. Előbb a berlini rendőrprefekturára cipelték, majd innen a moabiti fogházba szállították. A bécsi főrabbi felesége Berlinbe utazott, ahol intervencióra kérte fel az osztrák követet. Még

**KIFÉNYESEDETT, zsiros ruhákat speciálisan tisztít
CZINK vegyészeti gyára**

Tegnap elindult az első vonat Romániából Oroszországba

Tighina, október 18. Ünnepléses keretek között avatták fel ma a Dnyeszter-hidat, amely által a vasúti forgalom Románia és Szovjetorszag között helyreállt. A tegnap este Bucurestiből elindult különvonat 9.45 órakor megindult Oroszország felé. A hid közepén találkozott az onnan indult szerel-

vénnyel és a Tabacovici CFR igazgató, illetve Uzureff orosz megbízott ttevezése alatti köldöttségek átadták a forgalomnak a hidat. Elvágták a hid közepén kifeszített szalagot, amivel az ünnepség véget ért. Tiraspolban román delegáció tiszteletére bankettet adtak

Szökés közben agyonlőtték a jasi tömeggyilkost

Az egyik áldozat exhumálásánál futni kezdett, mire egy rendőrkomiszár két lövéssel agyonlőtte

Jasi, október 18. Tegnap este Costinescu főügyész újabb kihallgatásnak vetette alá Caiucot. Ez alkalommal egy újabb gyilkosságot ismert be, amelyet a „Hét-ember ucca“ egyik házában követett el. Több rendőrbiztos és detektív kíséretében a helyszínre vitték a banditát, hogy a holttestet kiássák. Mig az ásás folyt, a rabló hirtelen szököni akart. Egyik rendőrtiszt utána eredt és felszólította, álljon meg. A bandita ellenállt, mire a komiszár

revolvért rántott és kétszer rálőtt. Caiuc összeesett és néhány másodperc múlva meghalt. A közönség értesülve a történetekről, szét akarta tépni a holttestet, amelyet csak nehezen tudtak elszállítani a bonctanaj intézetbe.

Caiuc tudvalevően hét gyilkosságot ismert be hivatalosan, amennyiben 17 gyilkosságra vonatkozó beismerő vallomását utólag visszavonta.

Butorszövel Szőnyeg Kárpitoskellékek

Legelősbő bevásárlási forrás

Magazinul TAPITEX S. A.

Regele Ferdinand No. 9. — Telefon 14-52.

Ősszel is, mint mindig legelősbőban fest és tisztít „UNIO“, Cluj. Telefon: 877.

A pan

Milyen csodát csodát

Bucuresti,

tud.) A bucu pok óta pere panama filmje vezető a tárgycop Dumitrescu védők soraiban: Solomon rietianu, az szerepelnek. A leket, Vintila képviseli. Az Erichson cég deklódik Vasilescu:

igazgatója és számára intéz átutalását. Mi és gyorsan me pénzről és de ügy rendben niált a Banca Ugyész: Iga hatszázezer le is?

Vasilescu: I után azonnal Ugyész: Cal hogy Vasilescu öregasszonytól Vasilescu: E senkitől.

Lascar Anton zanak szőnyeg vad olyan dolg lyeknek semmi ezzel a perrel. ták fölött lehet

Ugyész: En hanem az emb silescu, az emi multjával egyi mi közöm Vasi közöm egyik v ségem Vasilescu

vetni, hogy té got vethessek hogy Vasilesc Calatorecu tud hatta el a hats

Vasilescu: tam, mert ellen na. Ugyész: Ki nál a transfer Vasilescu: T Malinescu ug je, kifejtji, hogy terhére irni, ho nált. Igaz, hog ség elé került szolgálatas ár

Ugyész: Vas Ilescuval egyi deviza ügyben? Vasilescu: N Penescu védő nyitani.

Toni Ilescu: ni semmit. Al. Ionescu v lat során külör közöskel igyek annak kijelenté bele van keverv kapott?

Vasilescu: Ig detben nagy tis

TÖ

ha rossz, becs eredeti alkatrésze hegyeket becsere megvizsgáljuk.

Fehér Cluj, St

A huszonötmillió deviza-panama filmje a bucaresti törvényszék előtt

Milyen csunya kifejezéseket használ a vizsgálóbíró Toni Ilescuval kapcsolatban. Vasilescu az oroszán é kolbászhoz címzett magánzárkában

Bucuresti, október 18. (Az Új Kelet tud.) A bucaresti törvényszék előtt napok óta perog a huszonötmillió deviza-panama filmje. Horia Bogdan tanácselnök vezeti a tárgyalásokat, a vádat maga Procop Dumitrescu főügyész képviseli, míg a védők sorában a legjobb büntető jogászok: Solomonescu, Lascar Antoniu, I. Petrieanu, az ügyvédszövetség elnöke, stb. szerepelnek. A belgákat, mint károsult feleket, Vintila Dongorez egyetemi tanár képviseli. Az elnök a mai tárgyaláson az Erickson cég transzfer ügyeire iránt érdeklődik Vasilescutól.

Vasilescu: Eljött hozzám Alaëff, a cég igazgatója és kérte, hogy az SKF vállalat számára intézzem el egy nagyobb összeg átutalását. Minden a legnagyobb rendben és gyorsan ment. Nyugtát adtam a felvett pénzről és deponálták a lejt és hogy az ügy rendben menjen, Toni Ilescu interveniált a Banca Nationala kormányzójánál.

Ügyész: Igaz, hogy ebből az üzletből hatszázezer lejt juttatott Calatorescunak is?

Vasilescu: Igen. Az ügy lebonyolítása után azonnal megkapta a pénzt.

Ügyész: Calatorescu nem tudta vajjon, hogy Vasilescu ötszázezer lejt csalt ki egy öregasszonytól?

Vasilescu: En nem csaltam ki semmit senkitől.

Lascar Antoniu védő kéri, hogy ne hozzanak szőnyegre öt-hat éves ügyeket. A vád olyan dolgokkal hozakodik elő, amelyeknek semmilyen összefüggésük nincsen ezzel a perrel. Csak a dossziében lévő akták fölött lehet itélkezni.

Ügyész: En nem a tett fölött itélkezem, hanem az ember fölött. E pillanatban Vasilescu, az ember érdekel, tehát egész múltjával együtt. Személyesen nincs semmi közöm Vasilescuhoz, mint ahogy nincs közöm egyik vádlotthoz sem. De kötelességem Vasilescut évről-évre nyomon követni, hogy tényleges mentalitására világot vethessek. Meg akarom állapítani, hogy Vasilescu nem becsületes ember, Calatorescu tudta ezt és így nem fogadhata el a hatszázezer lejt.

Vasilescu: Akkor nem szélhámoskodtam, mert ellenkező esetben elítéltek volna.

Ügyész: Ki járt el a Banca Nationala-nál a transzfer ügyében?

Vasilescu: Toni Ilescu.

Malinescu ügyvéd, Calatorescu ügyvédje, kifejti, hogy nem lehet Calatorescunak terhére írni, hogy Vasilescu üzleteket csinált. Igaz, hogy 1930-ban Vasilescu bíróság elé került egy ügyben, de az igazságszolgáltatás ártatlannak találta.

Ügyész: Vasilescu interveniált-e Toni Ilescuval együtt Manoilescu inspektornál deviza ügyben?

Vasilescu: Nem.

Penescu védő: Majd mi be fogjuk bizonyítani.

Toni Ilescu: Nem fognak bebizonyítani semmit.

Al. Ionescu védő: Igaz, hogy a vizsgálóbírók különböző megnevezéssel esztrázókkal igyekeztek Vasilescut rávenni annak kijelentésére, hogy Toni Ilescu is bele van keverve ebbe az ügybe és pénzt kapott?

Vasilescu: Igen. A vizsgálóbíró, aki kezdetben nagy tisztelettel viseltetett Vasilescu iránt, a végén teljesen megváltozott. Fenyegetni kezdett, hogy valljam be, hogy pénzt adtam Toni Ilescunak. Azt mondta, hogy magánzárkában fog tartani és nem láthatom többé feleségemet és gyermekeimet és hasonlót. Azt válaszoltam, hogy bármit is csinálhat, fenntartom első vallomásumot.

Al. Ionescu: Vasilescu ült magánzárkában?

Vasilescu: Husz napig ott tartottam.

Ügyész: Ez az egész história nem igaz. En kértem Stanescu és Tretinescu vizsgálóbírókat, hogy tartsák Vasilescut 15-20 napig magánzárkában. Stanescu elnevezte, mert más véleményen volt. Vasilescu tehát egy napig sem volt magánzárkában. Legfeljebb az Oroszlán és a kolbász nevű vendéglő magánzárkájában.

Lascar Antoniu: védő: Nem engedhetjük meg, hogy az ügyész különböző gesztusokkal és módszerekkel megfélemlítse a védelmet. Az ügyésznek nem lehet több joga, mint a védelemnek.

Elnök: Nem látom, hogy Vasilescu megvolna félemlítve. Nagyon is kiegyensúlyozottnak látszik.

Al. Ionescu: Milyen kifejezéseket használ a vizsgálóbíró Toni Ilescuval kapcsolatban?

Vasilescu: Csunya kifejezéseket. Szidta.

Elnök: Még pedig hogyan?

Vasilescu: Megmondhatom?

Elnök: Persze, hogy meg.

Vasilescu: Azt mondta, hagyj csak... az anyját, majd megtanítom én becsületesre. Le fogom csukatni.

URANIA MOZGÓ

SEQUOIA

URANIA MOZGÓ

Ceodálatosan szép film a szeretetről és barátságról. Gyönyörű felvételek a Sierra vidékéről. — Vasárnap délelőtt matiné, olesó helyarákkal.

Feltűnéstkelítő kommentárok egy „fontos esemény” körül

A kormány hivatalosan cáfolja az esemény bekövetkezésének hírét

Bucuresti, október 18. Az utóbbi időben többször esett szó a fővárosi sajtóban egy „fontos eseményről”, amelynek a közel jövőben be kell következnie. Az esemény bekövetkezéséről annyira meg voltak győződve, hogy Averescu marsall emiatt november végére halasztotta pártjának kongresszusát. Az uralkodóház az utóbbi időben magas személyiségeket, köztük egy Hohenlohe hercegnőt látott vendégül és az uralkodó család tagjai, így Mára királyné és Ileana hercegnő az utóbbi napokban mind Sinaiaba érkeztek. A fontos esemény amelyről a krónika szól, állítólag a királyi család tagjainak Sinaiaiban való találkozásával és az előkelő külföldi hölgyek egy-

kének megérkezésével párhuzamosan kellett volna, hogy bekövetkezzen. Ezzel kapcsolatban egyébként az Universul „fontos esemény” cím alatt többek között a következőket írja:

„Egy bizonyos idő óta szorgos kíváncsisággal és igen átlátszó tartózkodással azt a hírt hozták forgalomba, hogy közelebből „fontos esemény” fog történni, amely nagy örömet fog kelteni az országban és amely a politikai életre is megnyugtatólag fog hatni. Ezt a verziót különösképpen a kormányhoz közel álló személyek terjesztették. Mi tartózkodunk a hír regisztrálásától, mert politikai célokat sejtettünk terjesztése mögött. Gyanuperünk teljes

THIOSEPT

Shappan

THIOSEPTET TARTALMAZ*)
és mentes szódától

Csak az egészséges bőr lehet szép. Ha Ön ennek az állításnak a helyességéről meggyőződött, úgy naponta — főleg azonban este, amikor a bőrt pudertől, arcfestéktől és a szél, a levegő meg a nap által okozott káros hatásoktól kell megszabadítani csakis THIOSEPT SZAPPANT használni

*) Thiosept-shappan thioseptet tartalmaz, egy olajjal, amelyet bizonyos titról sziklákban nyernek és amelynek gyógyító, esodás hatása a bőre híres.

Thiosept

AZ ON BÓRAPOLO SZAPPAN THIOSEPTET TARTALMAZ

Elnök: Hallotta ezt még valaki? A jegyző nem volt jelen?

Vasilescu: Nem. De jelen volt Manea vizsgálóbíró.

Ügyész: Körülbelül hányszor interveniált Toni Ilescu ebben az ügyben?

Vasilescu: Egyetlen egyszer.

Ügyész: Toni Ilescu sohasem kérdezte meg, hogy maga mennyit keres?

Vasilescu: Nem.

Stan Ionescu (magánvéd): A Mendelsohn cégnek joga volt transzfert kérni?

Vasilescu: Persze, hogy volt.

Stan Ionescu: Miért volt szükség akkor magára, aki hárommilliót vett föl tőlük?

Vasilescu: Nem tudom.

Vasilescu kihallgatása ezzel végetért.

mértékben beigazolódtott és kiderült, hogy a kormány maga az értelmi szerzője ennek a verziónak. Csakugyan a cenzura, amely oly szigorú bizonyos hírekkel szemben, széles jóindulattal engedte megjelenni a fontos esemény híreit, bár a kormány tudta, hogy ez teljesen hamis. Kedden este a kormány, midőn látta, hogy ez a verzió milyen hullámokat ver fel a határon túl, kénytelen volt a Rador távirati iroda utján kategórikusan cáfoló nyilatkozatot tenni. A cáfolatot azonban csak a külföldön terjesztették. Kettős játék folyt. Cáfoltak a külföldön, de a román közvéleményt meghagyták a „fontos esemény” varázsa alatt. Csak amikor a tréfa kezdett túlságosan vaskos lenni, csak a sinaiai minisztertanács után adtak a román sajtónak is cáfoló nyilatkozatot. A kormány a hír terjesztésével úgy vélte, hogy bizonyos hasznat fog huzni az ellenzék akciójával szemben. Szomorú és szégyenletes, hogy egy kormány acélból, hogy uralmon maradhasson, ilyen eszközökhöz folyamodik és kerülő utakon olyan híreket hoz forgalomba, amelyek a legkényesebb kérdést hozzák szőnyegre.

Az emésztőszervek ideger természetű megbetegedései

A gyomor-bajok legnagyobb részének okai ideges természetű zavarokban kereshetők, mégpedig vagy a központi idegrendszer, vagy pedig a gyomor falában levő idegmirigyekben. A pilorus görselei (a pilorus az a nyílás, amelyen a gyomor a vékonybéllel közlekedik) és hatalmas, órákig tartó fájdalmak a helyi idegek rossz működésének tulajdoníthatók, amely összehúzza a pilorust és megakadályozza, hogy a táplálékok a vékonybélbe jussanak.

A „Gastro D” gyógyszernek éppen az az előnye, hogy hat az idegzővetre, megtöri az ellendíást és így csillapítja a fájdalmakat. Ez a tulajdonsága alkalmas teszi a pilorus görselek speciális kezelésére, amely hatással van az egész szervezetre.

De ezen gyógyszernek óriási hatása van az összes emésztőszervekre és ajánlatos a gyomor- és bélmirigyek megbetegedései esetében, valamint a bélbántalmaknál.

Hasonlóképpen az idegrendszer működésének rendbentartása által a „Gastro D” láthatólag jó hatással van az ideges természetű zavarokra.

A „Gastro D” gyógyszert Romániában a Császár gyógyszerár Bucuresti, Calea Victoriei 124. árusítja. Vidékre 1 üveget 130.— lej utánvétellel küld.

A világ legértékesebb papírszeletkéje. Londonból jelentik: Október 30-án árverésre kerül a világ legértékesebb papírszeletkéje, az 1856. évi kiadású egyentes Brit-Guyana bélyeg, amelynek kiállítási ára 10,000 font lesz. Ebből a bélyegből egyetlen egy darabot ismernek a bélyegyűjtők és ezt 1896-ban találta házuk padlásán egy 14 éves iskolásfiú. Hat shillingért adta el a bélyeget, következő tulajdonosa már 125 fontot kapott érte, míg Mr. Hind 7343 fontért vásárolta. Most az ő hagyatékából kerül árverésre az értékes bélyeg.

Az elemgyártás szenzációja az új szalmiák- és

savmentes

G.I.F.

ELEM

Legnagyobb rak-

tározóképeség

Óriási magáhozté-

rőképeség

(regenerálódás)

Csak a piros

G.I.F.-pecséttel valódi!

GALVANI S. A.

Töltőtollát,

na rossz, becseréljük, vagy megjavítjuk, eredeti alkatrészekkel. Elhasznált arany toll-egyeket becserélünk. Töltőtollát díjtalanul megvizsgáljuk. Egyedülálló töltőtoll szak-üzlet:

Fehér Irógépvállalat
Cluj, Str. Regina Maria 2.

SPORT

A Haggibbor kettős meccse, a Phönix és a Bucuresti CFR a vasárnapi cluji sport-programon

Cluj, október 18. (Az Uj Kelet tud.) Gazdag és páratlanul érdekes Cluj vasárnapi futballprogramja. Mint az tegnapi számunkban már említettük, az újjáalakult Haggibbor futballcsapata ezen a napon kezd meg hivatalos működését, amennyiben az alkerületi bajnokság során az UEC ellen első bajnoki mérkőzését játssza. Ugyancsak bajnoki mérkőzést játszik a Haggibbor ifjúsági csapata is, amelynek a Reununea első gárdája lesz az ellenfele. A Haggibbor vasárnap szereplő két csapatának összeállítása még nem teljes, így azok csak a mérkőzések előtt válnak ismeretessé. Az első csapat délelőtt 9 órákor a nagypályán, az ifjúsági a kispályán délelőtt fél 11 órákor játszik.

A nap másik érdekessége a baianarei Phönix játéka. A főatrakció azonban délután 3 órákor lesz. A Nemzeti Bajnokság A) csoportjában a Bucuresti CFR az Universitatea-val mér össze erejét. A mérkőzést Seiceanu Gligor vezeti.

A részletes cluji futballprogram egyébként a következő:

Kispályán. Délelőtt fél 9 órákor Romania—U, fél 11 órákor Reununea—Haggibbor, fél 1 órákor KAC—Avram Iancu ifjúsági bajnoki mérkőzések.

Nagypályán. Délelőtt 9 órákor UEC—Haggibbor I. oszt. bajnok, 11 órákor KAC—Phönix Kupamérkőzés, 1 órákor Reununea—KMSC I. oszt. bajnoki, 3 órákor CFR—Bucuresti—Universitatea A-liga mérkőzés.

Ripensia—NAC derbi Timisoaran A Nemzeti Bajnokság A) csoportjában egyébként vasárnap igen érdekes programot bonyolítanak le, amelynek kiemelkedő száma a timisoarai Ripensia—NAC derbi. A bajnoki táblázat jelenlegi állása szerint a mérkőzés győztese az őszi fordulóban első helyen végzhet.

A Nemzeti Bajnokság A) csoportjában a tovább program a következő: Bucurestiben Juventus—Gloria, Bucurestiben Unirea Tricolor—Venus, Aradon AMTE—Kinizsi, Oradean Crisana—Romania.

A Nemzeti Bajnokság B) csoportjában vasárnap a mérkőzések szünetelnek. Ez a nap a Román Kupa fordulójának van fenntartva és a kupamérkőzések egész sora kerül eldöntésre.

Európa válogatott asztaliteniszcsapata Budapest. Európa válogatott asztaliteniszcsapata október 25—26—27. napjain Budapest. asztaliteniszverseny keretében, barátságos mérkőzést játszik Magyarország válogatottjával. Európa válogatott: Ehrlich Lengyelország, Kolar Csehszlovákia, Liebster Ausztria. Magyarország: Barna, Szabados, Házi.

A Ripensia tegnap barátságos mérkőzésen 5:1 (1:1) arányban győzött a Kinizsi ellen.

Kohn Manó, a TAC centerhalfa, mint a Temesvári Hírlap írja — a Kispesztke szerződött. Egyesülete 6000 pengőt (180.000 lej) és egy mérkőzést kap Kohnért. Tekintettel a TAC ideai gyenge szereplésére, nagy kár, hogy erősítés helyett a gazdagmultu együttes legjobb játékosát veszti el.

The Berlitz School of Languages

Timisoara I.

Bulev. Regele Ferdinand No 3, Etaj II.

Limba Română

Langue Française

Lingua Italiana

Lingua española

Deutsche Sprache

English Language

Safah Haivrit (Ivrit)

Magyar nyelv

Rusky jazik

Srbski jezic

Egyéni és csoportos tanítás, csakis első-

rendű tanerők által.

Beiratkozás naponta 9—21 óra között.

Képviselőket keresünk

Jövedelmező cikkeik terjesztéséhez galantériaknál és trafikoknál bevezetett, kevés tőkével rendelkező képviselőket keresünk megyei székhelyekre. — Ajánlatokat „Belföldi gyár” jellegre az Uj Kelet továbbít.

Mily csodálatosan fehérek a fogai!

Saját maga megállapíthatja a KOLYNOS fogkrem gyors és kiváló hatását a fogak fehéritése és tisztítása terén. Ha egyszer kipróbálta, soha többé nem fog visszatérni fogai ápolása tekintetében a régi, minden tudományos alapot nélkülöző módszerhez. A tudomány által ismert egyetlen más készítmény nem fehérit és nem teszi olyan gyorsan ragyogó fényessé a foltos és megsárgult fogakat, mint a KOLYNOS. Próbálja ki még ma!

KOLYNOS

fogkrem felülmulthatian

KÜZGAZDASÁG

Még az államkincstár sem árvereztetheti el a konverziós adókat

Cluj, október 18. (Az Uj Kelet tud.) Érdekes elvi jelentőségű döntést hozott a napokban a cluji telekkönyvi hatóság. Egy részvénytársaság, amely már korábban konverziós egyezséget kért a törvény 50-ik szakasza alapján, 200 ezer lejt meghaladó adóhátralékkal tartozik. A kincstár végrehajtást vezetett, majd árverést tűzött ki a vállalat cluji ingatlanaira. A cég az árverési kiírást contestációval támadta meg a telekkönyvi hatóságnál és

arra hivatkozott, hogy a konverziós törvény 50-ik szakaszának utolsó bekezdése a konverziós kényszer egyezség alatt álló hitelezők ellen minden végrehajtási eljárást felfüggeszt, anélkül, hogy megkülönböztetést tenné az államkincstár követeléseire nézve. A telekkönyvi hatóság az érvelést elfogadta és az árverést felfüggesztette mindaddig, amíg a döntőbíró (comisiunea de arbitraj) a konverziós egyezség ügyében határozatot nem hoz.

Közkívánatra ma este újból fellép az AUTO MOBIL CLUB nagytermében

GLORIA VIOLA primaballerina

Ezenkívül még egy művészi szereplés lesz. Vendégeket szívesen lát a Club vezetősége.

Az erdélyi szeszgyárak fellebbezése a termelési kontingens igazságtalan megosztása ellen

Bucuresti, október 18. (Az Uj Kelet tud.) A szeszmonopól vezérigazgatósága a pénzügyminisztériummal karöltve megállapította a szeszgyárak termelési kvótáját, kontingensét. Ennél a felosztásnál a beszarábiai ipari szeszgyárak indokolatlanul nagy előnyökben részesültek, míg az erdélyi nagy kapacitású szeszgyárak ezzel szemben aránytalanul kevés kontingens kaptak. Az igazságtalan elosztás miatt a szeszgyárak a döntőbíróhoz

fellebbeztek. A pénzügyminisztérium és a szeszmonopól a döntőbíró előtt a felosztási kvóta meghagyását kérték, mert szerintük a szeszgyárak aláérték az első osztó szerv szabályzatát és ezzel a megállapított gyártási kvótákat elfogadták. A döntőbíró azonban elfogadta a szeszgyárak azon ellenérvét, hogy a szabályzatot csak jogfenntartással írták alá és ezzel elvileg a fellebbezők mellett döntött.

Ujabb behozatali engedélyek

Legutóbbi jelentésünk óta a következő jelentősebb import-engedélyeket adták ki: Titan, Nadrag Calan 3 millió kgr. nyersvasat importál Magyarországból 9.300.000 lej értékben. David Goldenberg 8.400.000 kgr. nyersvasat importál ugyancsak Magyarországból 24.300.000 lej értékben. Petrosani Németországból importál nyersöntvényt 350 ezer lej értékben. Farola nyersanyag Németországból 936 ezer lej értékben. Meloco Oradea Németországból 50 ezer lej értékben. Mez Bucuresti Ausztriából importál pamutanyagokat 3 millió 344 ezer lej értékben. Luther sörgyár Németországból gépeket 355 ezer lej értékben. Titan, Nadrag, Calan Németországból 700 ezer lej értékben. Ady harisnyagyár Cluj nyersanyagot Németországból 816000 lej értékben. Gallila selyemgyár Olaszországból kapott import-engedélyt 1.920.000 lej értékben. H. Klinger Magyarországra kapott import-engedélyt 1.310.000 lej értékben. Matasaria Lyoneza selyemgyár szintén Olaszországra szóló import-engedélyt kapott 844.000 lej értékben. Argentina Pforzheim Németországra kapott behozatali engedélyt több tételben 280 ezer lej értékben. Uzinele Lemaitre Bucuresti

nyersanyagra Németországból 280 ezer lej értékben. Astra Romana fémipari nyersanyagokra kapott importengedélyt Németországból 6.400.000 lej értékben. Industria Textila Aradana gépeket importál Németországból 593 ezer lej értékben. Zarnesti cellulozegyár 145 ezer lej értékben Németországra kapott importengedélyt. Buhusi posztógyár Angliából importál pamutnyersanyagot 2.750.000 lej értékben és ugyancsak pamutfonalakat Csehszlovákiából 4.720.000 lej értékben. Fratii Wartparinian szintén Csehszlovákiából importál pamutfonalakat 1.681.000 lej ér-

Lakjon Budapest szívében!

Merano szálloda

IV. Bécsi-ucca 2.

Telefon: 81-4-94 és 81-3-96. Kitiűnően felszerelt olcsó szobák, elsőrendű konyha.

Uj társashelyiségek!

Központi fűtés. — Hideg-meleg folyóvíz. Liftszállítás le és fel. — Panziórendszer.

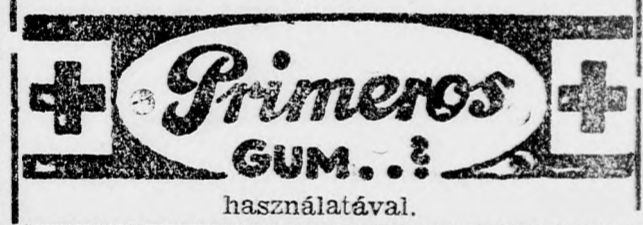
tékben. Prejmer textilgyár Németországra kapott importengedélyt pamutra 1.500.000 lej értékben. Filatura Româneasca Németországból importál nyersanyagot 1 millió 305 ezer lej értékben. Areca Bucuresti pamutfonalat hoz be Angliából 480 ezer lej értékben. David Spitzer Lugo pamutfonalat Angliából 275 ezer lej értékben. Emil Beamter Timis pamutfonalat Angliából 807.790 lej értékben. Trinaco Cernauti pamutfonalat Angliából 612 ezer lej értékben. Coddington et Lumb. Bucuresti pamutfonalat Angliából 3 millió lej értékben. Tes. Lugoana ugyanazt 435 ezer lej értékben. Ing. Rubin Wechsler ugyanazt 641.250 lej értékben. Wartparonian ugyanazt 783 ezer lej értékben.

— **Bonyodalmak egy fogkezelés körül.** A cluji törvénytörvények tegnap foglalkoztak azzal a különös perrel, amit Ungár Zsuzsanna cluji lakos adott be egy cluji fogorvos ellen. A periratból kiderült, hogy Ungár Zsuzsanna 100 ezer lej kártérítésért perli a fogorvost, mert állítólag egy fogkezelés alkalmával a fogfúróval egy darabot lecsipett a nyelvéből. A megvádolt fogorvos azzal védekezett a bíróság előtt, hogy bizonyos fogkezelés alkalmával páciense nagyon idegesen viselkedett, amiért többször figyelmeztette. Egy ilyen ideges mozdulatnál csuszott meg kezében a fúrógép és így történt a baleset. A bíróság helyt adott az orvos védekezésének és elutasította az asszonyt kártérítési keresetével.

— **K. K. L. Haggibbor estély a Vivó-Clubban.** Folyó hó 20-án, vasárnap este a Haggibbor sportegyesület a helyi cionista szervezetekkel karöltve nagyszabású Simchas-Tóra ünnepélyt rendez a K. K. L. javára a Vivó Club összes termeiben. A nagysikerűnek ígérkező rendezvényvel szemben máris óriási érdeklődés nyilvánul meg.

— **Október 26-án végleg megszűnik a lakásörvény.** Bucurestiből jelentik: Az Univerul szerint a lakásörvény szerződés újabb meghosszabbításáról elterjedt hírek alaptalanok. Az igazságügyminiszter semmiféle intézkedést nem tett ilyen irányban és így a törvény szerint 1935 október 26-án lejár az eddigi lakásörvény hatálya és megszűnik a kedvezmények.

Őrizze meg legdrágább kincsét, az egészségét, a selyemfinom, tökéletesen higiénikus

használatával.

Tudja-e Ön?

hogy kárpitozott butorok tartóssága a felhasznált anyagok minőségétől függ?

Ezért követelje kárpitosától a mi anyagainkat.

Ezért vásárolja nálunk a butorszövetet

BOSKOVICS TESTVÉREK

Cluj, Str. Regina Maria No. 15.

Tg.-Mures, P. Regele Ferdinand 42.

Brasov, Str. Hirschler 20.

Nem jó anya az, aki gyermeke bőrében tükörkarékoskodik.

nem drága, mégis a legjobb hintópor.

Bortermelők!

Miniszterileg engedélyezett Savtalanító (musthöz) Káliummetabiszulfid Pyrosulfid és minden más borászati engedélyezett vegyszerek nagybani eladása

Ullmann József és Fia Oradea.

Bu tün

Varsó után E lakosú európai v 204.371 zsidót kö letos arányszá magyar főváros haladja meg az A zsidók töme fel Pesten Holó áno! 180 ezer és az arányszám tinek — némely zése, hogy egy tévedt. Ezzel sz ucca és vidéke, Rongyos, züllött, szirozottan zsidó gyobb szakállu, galléria köré kényelmesen, aff kel, végballag s kiri.

A lánchidón, adómává nőtt, mellett két zsidó ban a Rothschilo chenyi volt az ő levegőben lógó g ges pénz előtérn alkotó, megvaló tart Budapestet vagy bank, a sa kereskedelem e zézist. Véges-vég zolja.

Cseppet sem n van külön pesti tipusa többnyir pesti ember tipus hozzártarozik a gaminés, hogy hozzártarozik jö ken ismeretlen, ártetválság. Sö kat keverjenek a z amatos-izes alább is pontos nehéz papíroven Bochart jelen), nül cseng, de am jogot nyert.

Mindaz a évtíz ros együttélés el

A pesti ember utra tévedt eb Bródy Sándor történeti adat szalonán reggeli — mondhatnám sen eszi a speciál hogy egész sor Budapest, mely szerepel a solett minden zsidó ele pedig van egy ve a főtisztelendő c alatt áll és a pi fedik be a göndő vatba jöve, egye zást. A divatos újságírás jelesei a rácia — a beav Bethlen nevét is közzét, persze ill össze itten egy-e és teperő mellett Ebből az össze egy táliból étkézé szabad a pesti z re, hódító erejére ara, hogy a z vagy teszem lelleten. A statisztika kerekén: egészen

A zsidók szám száma egyre alac ban. 1920-ban m ban viszont, amib a számuk. A ké szaporodtak e tiz zalékkal fogytak. alakult: 1900-ba már csak 20.3 szá Ez a letérés n tehát nagyvárosi lakosságánál, teh ken" ugyanez a országi zsidóság kál fogyott 1920 pedig 5.9 százalé A nagy debacle mézesetes szapor vagy egyáltalán nagyritkán és jó zasságkötésre, r frigynek. A csök egyre erősödik. főbe emelkedett 1933-ban pedig ös pesti zsidók szála relék a halálozás zsidókat a kitéré hogy a gazdaság révébejutottak vez utóbb például a S (Az Est) és a néh

Budapest zsidóságának tündöklése és pusztulása

Varsó után Budapest a legnagyobb zsidó lakosú európai város. Az 1930-as népszámlálás 204.371 zsidót konstatait itten. Ez 20.3 százalékos arányszámmal felel meg, miután a magyar főváros összlakossága alig 6 ezerral haladja meg az egy milliót.

A zsidók tömeges jelenléte még sem tünik fel Pesten. Holott a szomszédos Bécsben — ahol 180 ezer alig csuszott a zsidók száma és az arányszám a felét sem teszi ki a pestinek — némelyik utcában az az ember érzése, hogy egy galíciai város zsidó utcájába tévedt. Ezzel szemben a pesti hirhadt Dob utca és vidéke, nyomortanya és nem gettó. Rongyos, züllött, de a világról sem prononcirozottan zsidó. Es ha sabbeszkor egy nagyobb szakállú, mutatósbab zsidó bácsi, a gallérja köré csavart zsebkendővel nagy-kényelmesen, afféle ünneppeni lassu léptekkel, végiballag a közeli köruton — feltünik, siri.

A zsidók és Pest szimbóluma: a lánchid

A lánchidon, mely a magyar főváros szimbólumává nőtt, gróf Széchenyi István neve mellett két zsidó neve ragyog dus aranyozásban a Rothschild és a Wodianer báróé. Széchenyi volt az ötlet felvetője. A két zsidó a legyöbbsen lógó ötlet megvalósítója, a szükséges pénz előteremtője. És ez a szerep, a zsidó alkotó, megvalósító szerepe, rendületlenül tart Budapestet 1840 óta mindmáig. Színház vagy bank, a sajátó vagy ipar, irodalom vagy kereskedelem egyképpen bizonyítja ezt a tezt. Véges-végig az egész pesti élet igazolja.

Cseppet sem meglepő tehát, ha nem igen van külön pesti zsidó típus, ha a pesti zsidó típusa többnyire töviro-kegyre azonos a pesti ember típusával. A pestiséghhez ugyanis hozzátartozik a szemfúllesség, hozzá egy kis gaminség, hogy ne mondjam csibésztempó, hozzátartozik jókora adag, a magyar vidéken ismeretlen, elevenség, mozgékony és ártatlanság. Sőt az is, hogy zsidó szólásokat keverjenek a beszédbe és pedig gyakran a zamatos-izes jiddis eredetiben vagy legalább is pontos magyar fordításban (például nehéz papnövendék az arrafelé schwerer Bochart jelent), mely a mi fülünknek idegenül cseng, de arrafelé gyökeret vert, polgárjogot nyert.

Mindéz a évtizedes egymáshatás, a szoros együttélés elkerülhetetlen terméke.

A gyomrok testvérülése

A pesti embernek még a gyomra is zsidó ultra tévedt ebben a nagy keveredésben. Bródy Sándor — írás van róla, ez irodalom-történeti adat kéremajlással — paprikás szalonát reggelizett. Az átlag pesti viszont — mondhatnám így is: vizionás! — szívesen eszi a speciális zsidó ételeket. Innen van, hogy egész sor keresztény vendéglő létezik Budapestben, melynek étlapján állandóan ott szerepel a sóletől a pászkagombócig majdmind zsidó eledel. A Rombach utcának pedig van egy vendéglője — a táblája szerint a főtisztelendő ortodox rabbiság felügyelete alatt áll és a pincérei szentségesen sapkával fedik be a gondórfürtű fejüket —, amely dívatba jött, egyenesen mondané helyébe avaszták. A divatos színészek, az irodalom és az újságírás jelesei és a fiatalabb kora arisztokrácia — a beavatottak az ifju Horthy és Bethlen nevé: is emlegetik a törzsvendégek között, persze illő reverenciával — találkozik össze itten egy-egy táj ricset, vagy ibamáj és tepertő mellett.

Ebből az összeszekésből, együttélésből, sőt egy tából étkészésből azonban a világról sem szabád a pesti zsidó diadalmas előretörésére, hódító erejére következtetni. Még kevésbé arra, hogy a zsidók gazdaságiag, testileg vagy teszem lelkileg erős lábón állanak Pesten. A statisztika egészen más, mondjuk ki kerekén: egészen szomorú képet mutat.

Egy kis statisztika

A zsidók száma egyre fogy, az arányszámuk egyre alacsonyabb a magyar fővárosban. 1920-ban még 215.512-en voltak. 1930-ban viszont, amint láttuk, csak 204.317 volt a számuk. A keresztények 12.7 százalékkal szaporodtak e tíz év alatt, a zsidók 5.2 százalékkal fogytak. Az arányszámuk pedig így alakult: 1900-ban 23.6 százalék, 1930-ban már csak 20.3 százalék.

Ez a letörés nem speciálisan budapesti, tehát nagyvárosi tünet. A magyar vidék zsidó lakosságánál, tehát az ugynevezett „jó vidéken” ugyanez a helyzet. Az egész magyarországi zsidóság 28.788 lélekkel, 6.1 százalékkal fogyott 1920 és 30 között, az arányszámuk pedig 5.9 százalékról 5.1 százalékra csökkent.

A nagy dcbacle okai: mindenekelőtt a természetes szaporodás megszűnése. A zsidók vagy egyáltalán nem házasodnak vagy ha nagyritkán és jókésőre ráfanyalodnak a házasságkötésre, nincsen gyermekalkálása a frigynek. A csökkenési folyamat egyébként egyre erősödik. 1932-ben például már 1469 főre emelkedett a zsidók születési hiánya. 1933-ban pedig össze-vissza 7.9 ezrelék volt a pesti zsidók születési aránya, viszont 15 ezrelék a halálozásuké. Sorvasztja a magyar zsidókat a kitérésék epidémiája. Jellemző, hogy a gazdaságiag elhelyezkedtek, a revéjútítottak vezetnek a kitérők élén. Legutóbb például a Saluzsinszky főszerkesztő ur (Az Est) és a néhai Vadász Lipót államtitkár

A pesti zsidó ugyanis — ne tessék ezért az asszimilánsok által agyonkompromittált szőért haragudni — tösgyökerebb, mint a bécsi, melynek nagyrészt a 20 év előtti világháború vihara sodorta az osztrák fővárosba. A bécsi zsidóságnak másik, autochton része pedig jobbára kikeresztelkedett már, hogy a hitleri fajelméletre építő statisztika 200 ezer nemárjárval számol ottan. Tehát a zsidó életet élő zsidó túlnyomórészt galíciai eredet és még nem vert egészen gyökereit.

A pesti zsidó viszont külsőre-belsőre egyképpen hozzásimult a környezetéhez. Nem eshetett nehezére. Hiszen ezt a környezetet, a mai Pestet, a magyar fővárosnak testét épp úgy mint a lelkét, minden szépségével és fogyatékoságával, erényivel és bűneivel, jelentős részben maga teremtette meg, maga formálta olyanra, amilyen.

Ügyvéd fiának nevé olvastam több beérkezett ur között egy ilyen szomorú listában. 1919-ben 7146 kitérését tüntetett fel a kitérés statisztika. 1931-ben 636-an, 1932-ben 688-an tértek ki. A kivándorlásban 22.4 százalékkal szerepelnek a zsidók. (Az országos arányuk 5.1 százalék). Jelentős szerep jut ki a vegyes házasságnak. A zsidó menyasszonyok 14.1, a zsidó főlegények 14.3 százaléka kötött vegyes házasságot. E házasságok gyermekei majdnem kivétel nélkül eiveszték a zsidóság számára. A zsidó vallás javára az esetek 0.5 százalékban történt ugyanis mindössze megállapodás. Az elválások statisztikájában a zsidók haladnak az élen. A családi kötelék fölöttébb laza. A zsidó elhalálozások 7.3 százaléka öngyilkosságra vezethető vissza.

A gazdasági helyzet

Gazdaságiag tuizás lenne késégbejöttnek minősíteni a pesti zsidók helyzetét. Nehéz küzdelmet folytatnak ugyan a létért ez bizonyos, de a mai generáció nagyjában-egészében mégis csak elhelyezkedett. Az mindenestire súlyos, szinte megoldhatatlan, hogy mi lesz a jövő tündökletével, mert az állam egyre mélyebben nyul bele a gazdasági életbe. De egyrészt a mai fölöttébb labilis világban nem igen szokás hosszú látra politikát csinálni, terveket szőni. Az ember szépecskén beéri az eléggé tündökletével. Másrészt a házasságok sterilítása révén már gondoskodás történt róla és pedig zsidó részről, hogy ez az új nemzedék minél kisebb számú legyen, minél keveseb befőtörést okozzon.

A magyar fővárosban elég egészséges a zsidók foglalkozási ágak szerinti megoszlása is. Az iparban például majdnem egyenlő számban vesznek részt a nemzsidó lakossággal. A kereskedelemben és az értelmiségi foglalkozások terén viszont — állami és városi monopólium, numerus klauszi! — egyre csökken és az egyenlőség felé tendál a zsidók egykor rendkívül magas arányszámú. Az is egészséges tünet és helyes ösztönre vall, hogy a zsidók lakhely és foglalkozási ágak tekintetében tömörülnek, hogy egyes iparágakban, mindenekelőtt a textiliparban, valószággal monopolhelyzetet harcoltak ki a maguk számára. Mert az ilymódu elhelyezkedésük lehetetlenné teszi vagy legalább is veszedelmessé avatja a kisemimizésük minden kísérletét. A zsidó invenció mellett bizonyít, hogy az utóbbi években az új iparágakkal kísérletezők között 50—52 százalékkal szerepelnek Pesten a zsidó vállalkozók és élénken megvilágítja szerepüket a magyar főváros gazdasági életében, hogy a közlekedési statisztika 50 százalékos csökkenést mutat ki a gócpontok kocsiforgalmában a zsidó újév és a jomkippur napján.

A pesti statisztikai hivatal egyébként a vlághírű, zsidó származású és a zsidó adatok iránt rendületlenül érdeklődő Körösy József alapítása és valahogyan örökségben szakadt rá, hogy rendkívül sok másfelé éppenséggel ismeretlen variációban dolgozza fel a felekezeti és annak sorában a zsidó adatokat. Hogy egyebet ne említsék, ismerteti teljes részletességgel a zsidók lakásvizonyait és kimutatja azt is, hogy hány háztulajdonos akad köztük, illetve hogy hány pesti ház van zsidók tulajdonában. Eme adatok alapján is meg lehet állapítani, amit az imént leszögezünk, nevezetesen hogy a pesti zsidóság nehezen, nagykinoson ugyan, de egyelőre ugyanahogy tartja még a hajdani gazdasági nívót. A sterilizáció és a kikeresztelkedés hóbortja tehát nem a gazdasági bajok folyományja, inkább lelki szegénységre, a zsidó szellemi erők fogyatékoságára vall.

A pesti zsidóságnak nincsenek leki vezérei, nincsenek zsidó ideáljai: ez a bajok főgyökere. Legközelebb végig fogjuk járni a pesti zsidóságukat, végiglapozzuk a pesti zsidó újságokat és be fogunk kukkantani a zsidó hitközséghez is, hogy alaposabban megismerjük a 200 ezernyi pesti zsidó lelkét, lelkének erejét és fogyatékoságát. (g. s.)

— Averscu a jövő héten megy audienciára az uralkodóhoz. Bucurestiből jelentik: Averscu marsall a jövő hét folyamán kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál.

KALODONT tanácsolja Önnek ma:

Vigyázzon fogainak belső oldalaira!

Fogainak ne csak külső részeit tisztítsa, hanem mindenekelőtt a belső oldalakat is. Mert főként a fogak hátsó részén képződik a fogkő, amely mindig veszélyes és gyakran súlyos fogbetegségeket okoz.

Es sose feledje el, hogy a Kalodont 3 ki való tulajdonsága biztosítja a helyes fogápolást:

1. a speciális fog-és száj-zsappan enyhe habja alaposan megisztítja a fogakat, ott is ahová a fogkefe nem juthat el;
2. a különlegesen finom tisztító anyag kifényesíti a fogzománcot, anélkül hogy azt megfomadná;
3. a Dr. Bräunlich által összeállított Sulforizin-Oleat fokozatosan távolítja el a fogkövet és megakadályozza az újraképződést.

KALODONT FOGKŐ ELLEN

Romániában több az intellektuális, mint a kézmunkás munkanélküli?

A munkaügyi minisztérium meglepő statisztikája és az Universul különös konkluziói

Bucuresti, október 18. (Az Uj Kelet tud.) Az Universul jelentése szerint a munkanélküliség problémája Romániában egyre kisebb jelentőségű lesz, mert a munkanélküliek száma évről-évre csökken, anélkül, hogy az illetékes körök valamit is tettek volna ennek irányában. Az Universul ezt egy sajtóságos, de Romániában természetesen folyamatosan tekinthető, miután az országban csak néhány vidék van, ahol minden kereset nélküli munkanélküli volnának. A szenttermő vidékeken például a munka nélkül maradó bányászok nélkülözésre vannak utalva. A többi országokban a munkások zömét parasztok alkotják, akik ha elesnek a munkától, visszatérnek a földhöz, jobb napok vártában.

A munkaügyi minisztérium statisztikáját maga az Universul sem tartja pontosnak, miután a munkás-elhelyező hivatalok nem tartják nyilván az összes munkaigénylőket, mindenesetre úgy véli, hogy e statisztikák megfelelő alapot nyújtanak az orientálódásra. A minisztérium legújabb kimutatása szerint a munkanélküliek száma az utolsó négy esztendőben a következőképen alakult:

1932-ben	38,890 munkanélküli,
1933-ban	29,063 munkanélküli,
1934-ben	28,323 munkanélküli,
1935-ben	20,669 munkanélküli.

A statisztika a munkanélküliség szempontjából legexponáltabb hónapokban: februárban és márciusban készült.

A hivatalos kimutatás szerint 1935. februárjában Arad, Oradea és Petrosani városokat sújtotta leginkább a munkanélküliség. Ezeket a helyeken összesen 4586 ember volt munka nélkül. A közsén és aranybányák, valamint egyes ipari centrumok szolgáltatják eszerint a munkanélküliek legnagyobb kontingensét. Sorrendben ezután Brasov és Targu-Mures következnek (2522), Ploesti és Targu-Viste (2022), Timisoara, Resita és Anina (1996), míg az utolsó helyen Craiova áll 300 munkanélkülivel. Bucurestiben ez év áprilisában 1462 munkanélküli volt, májusban 1501, míg a nagyvárnyu építkezés felszavta a munkanélküliek nagyrésztét, úgy, hogy augusztusban a statisztika mindössze 823 munkanélkülről tud.

A munkanélküliek legnagyobb számát a kvalifikáció nélküli munkások, tehát a nap-számokosok szolgáltatják (5534). Utánuk következnek sorrendben a vasipari munkások (2599), építő ipari munkások (2050), vegyipar (1100) és magántisztviselők (1567). A statisztika egyes adatait az Universul sem tartja valószínűnek. Kétségbevonja, hogy a textiliparban mindössze 325 és a nyomdász iparban összesen 437 munkanélküli volna az egész ország területén.

Az intellektuális munkanélküliekről nem

készült statisztika. Az Universul szerint azonban el lehet képzelni, milyen a helyzet ezen a téren, ha elgondoljuk, hogy az egyetemekről évenként 14 ezer végzett halgató kerül ki. Valószínűnek látszik ilyen körülmények között, hogy az intellektuális munkanélküliek száma meghaladja a dolgozó munkanélkülieket. Ez utóbbiak száma egyre csökken, míg az intellektuális munkanélküliek növekedőben van. Az Universul konkluziója az, hogy ha egyáltalán létezik az országban a munkanélküliség problémája, úgy ez csak az intellektuális munkanélküliekre vonatkozhatik. Ezeknek felségítésére kell, hogy összpontosítsa figyelmét az állam. Nem kell a munkanélküli segély államosítására gondolni, mint ahogyan azt a baloldali pártok kérik, de mindenestire komoly segélyezési művet kell kezdeményezni. Meg kell szűnnie annak az állapotnak, hogy milliós szubvenciókat folyósítsanak, amelyekről senksem tudja, hogy milyen kezekbe jutnak el és lásson hozzá a minisztérium a tényleges segélyezéshez — fejezi be cikkét az Universul.

A vaidisták munka-programja

Bucuresti, október 18. A vaidisták elhatározták, hogy kampányt kezdenek, amelynek programján az ország több részében rendezendő gyűlés szerepel. A gyűléseket október 25-én Carason, 26-án Lugojon, 27-én Timisoaran, 29-én Aradon, november 3-án Bucurestiben és november 17-én Sibiu-ban tartják meg. A bucuresti pártkör helyiségének felavatásakor Vaida személyesen fog nyilatkozni.

Délwalesben egyre nagyobb méreteket ölt a bányásztrájk

London, október 18. (Rador.) A Nine Mile Point és a Colliery bányákban sztrájkoló bányászok továbbra sem akarnak kijönni a tárnákból, amíg a munkaadók irásiban nem kötelezik magukat arra, hogy nem alkalmaznak olyan munkásokat, akik nem tagjai a szindikátusoknak és semmilyen fegyelmi intézkedést nem hoznak ellenük. Ma egy hete egyébként, hogy a bányászok első csoportja sztrájkba lépett. A mai napon még 1500 munkás szüntette be a munkát. A bányászszövetség több vezetőembere ma leszállt a tárnák mélyére, hogy igyekezzék rábírn a munkásokat, jöjjenek ki a bányából. Fára-dozásuk eredménytelen volt.

Nincs többé fájdalma!

Kérjen a legközelebbi gyógyszerárban egy eredeti csomagolását

JAWOL-t

Egyetlen biztos hatású szer

**Felfújás,
Reumatikus fájdalom,
Foglás,
Idegesség,
Műlés ellen**

**Doboz 3
tablettával
Lei 9**

SZÍNHÁZ-FILM

Mézeskalács — Szücs Lászlóval

Diszes mézeskalács szívek hirdetik városzerte, hogy jövő hétfőn, kedden és szerdán Szücs Lászlóval, a világhírű tenoristával színikerül a Magyar Színházban Emőd Ta-

mas és Szirmay Imre gyönyörű magyar daljátéka, a Mézeskalács. Egész sereg vadonatúj díszlet és a pazar magyaros jelmezek tömkelege készül a Mézeskalács felújítására.

Bob herceg olcsó helyárral

Szombat délután 4 órakor olcsó helyárral kerül színre a legszebb klasszikus magyar operettek gyöngye, a Bob herceg, Soly-mosán Magdával a címszerepben.

Cigányszerelem — Ince Margit bemutatkozása

Lehár Ferenc gyönyörű operettje, a Cigányszerelem vasárnap este 9 órakor mérsékelt helyárral előadásban kerül színre. Zórika szerepét Ince Margit operaénekesnő énekl. Ince Margit városunk szülöttje, aki a budapesti Zeneművészeti Főiskola művészsképző osztályait kitüntetéssel végezte s most először lép színpadra. Az operettben előforduló cigányzenét Puskás Béla és kitűnő cigányzenekara látja el.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Szombat d. u. 4: Bob herceg. (Ifjúsági előadás olcsó helyárral.)

Szombat 9: Aki mer az nyer. (Kilencedszer.) Vasárnap d. u. 3: Kék Duna. (Olcsó helyárral.)

Vasárnap d. u. 6: Aki mer az nyer. (Tizedszer.)

Vasárnap 9: Cigányszerelem. (Ince Margit koloraturénekesnő bemutatkozása, mérsékelt helyárral.)

Hétfő fél 9: Mézeskalács. (Szücs László vendégfelléptével. Teljesen új rendezésben. Premierbérlet 7.)

Kedd fél 9: Mézeskalács. (Szücs László vendégfelléptével. Rendés helyárral. Rendés bérlet 7. szám.)

Kedd fél 9: A Capitol-mozgó színpadán: Gyermektragédia. (Schönherr 3 felvonásos drámája. Új, modern díszletekkel. Rendező: Kádár Imre. Fényes Alice, Lantos Béla, Rajnai Sándor fellépésével. Mérsékelt helyárral. A Magyar Színház kamarajáték-ciklusának második estéje. Bérletszűnetben.)

ROMAN OPERA MÜSORA

Péntek, október 18: A végzet hatalma. (Premier.)

Szombat, október 19 (iskolai matiné): Cigánybáró.

Vasárnap, október 20 (matiné): D. Gálman tenor vendégjátékával.

Hétfő, október 21: Vig özvegy.

A ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Ma új műsor. Romániában először: Charlie Chan Párizsban (A sárga ördög). Minden idők legzseniálisabb és legizgalmasabb kalandorfilmje. Fősz.: Warner Oland. Film előtt a legújabb journal, mely részletesen bemutatja a mai Abesszíniát. Ez a film vasárnap d. e. 11-től is fut.

EDISON MOZGÓ MÜSORA:

3 film egyszerre: I. Abesszínia — Sába királynő országa. — II. Helyet az öregeknek. Bánsony Rózi, Dénes György, Veres Ernő, Halmay Tibor, Szőke Szakáll. — III. Borneói táncosnő. Izgalmas kalandorfilm. Rosemary Aines, Viator Jorg. Helyárral: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9.

MUNKAS-MOZGÓ MÜSORA:

Szombaton 6 és 9 órakor: I. Sziv a törvény előtt. II. Senki fia.

M. WALDNER & Co.

Ware & Bank Agency, Haifa, Arlosoroff 3.

Elvállal bármilyen kereskedelmi és bank-szakmába vágó megbízást

Gyáripari képviselők. Ingatlan vétel és eladások. Élelmiszer és gyümölcs import

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláíróknak 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Szörmeszükségletét, valamint bunda átalakítását és javítását most még nagyon olcsón Mandelbaum szücsnél, Regele Ferdinand 20.

Számoljon a helyzettel, vásároljon alig használt ruhákat, férfi és női télikabátokat, remek kézimunkákat. Comisium la Credința Piața Unirii 18, kapu alatt. Legmagasabb árban megvesz bármit.

Ekszert akar vásárolni vagy eladni? Forduljon bizalommal N. Boldér ékszerészhez Regele Ferdinand 26 (Pascu fűszerüzlet mellett). Alapítva 1913.

Paplan, matrac és párna legjobban és legolcsóbban a paplangyárban „La Truson” kaphatók. Calea Marechal Foch 10. Töltéstást vállalunk.

Szörmebundák javítását, átalakítását, férfi és női kabátok bélelését, szörmegallérok készítését jutányosan vállalom. Szántó utóda Veress szücs. Cluj, Nicolae Jorga 2.

Ezüstöt legmagasabb áron vesz „Tacámul” Str. Neculcea 6.

Legelegánssabban készít férfifőttyöket, kabátokat Pop, Párizsban végzett uriszabó. Str. Regina Maria 8, emelet.

Övönő, ki néhány gyermek német, román, esetleg héber nyelv tanítását vállalja adja le ajánlatát Schwartz hírlapirodába Valea lui Mihai.

Jól főző, intelligens izr. házzetetőt keresünk vidékre. Németül beszélő előnyben. Dr Ornstein, P. M. Viteazul 2.

Válogatott gesztenyét szállít napi áron, előleg ellenében, utánvétellel. Roóz, Tautidesus.

Szülők! Az iskolai év kezdetével védjük gyermekeink egészségét a kellemesen illatosított „Senlaslo” fertőtlenítő szappannal.

Kozmetikai, fotócikek, laboratórium, gombok, ékszerek legolcsóbb beszerzési forrása D'Or.

Kiadó elsőmeleten három vagy négyszobás modern lakás, irodának is megfelel. Mihai Viteazul 39.

Volt körjegyző, ki önhibáján kívül állás nélkül maradt, könnyveléshez ért, chimis, rase, gemora tanítást garanciával vállal; sámeszi vagy bármilyen foglalkozást keres. Steiner József, Briskz főrabbi címen Tásnad, jud. Sălaj.

100.000 lej készpénzzel rendelkező autorizált könyvelő állást vagy más szerény elhelyezkedést keres, vidéken is. Megkereséseket „Biztos” jelíggel a kiadóba kérek, ahol címetet is közlik.

Ingatlan garanciával rendelkező 50 éves, megbízható, szorgalmas nyug. tisztviselő pénztárosi vagy nagyobb cégnél pénzbeszedői állást keres. Olcsó munkaerő. Cím a kiadóban.

Eladó sarokház centrumban 400.000 lejért. Elbir két emeletet. Jövedelem 10%. Targu-Mures, Str. Calarasilor 103.

Konyhabutorok, a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben, nagyon olcsón kaphatók a Str. Fántánelei 15, szám alatti asztalosműhelyben.

Eladó majdnem új nagy fiókos ágydivány 2000 lejért. Str. Elisabeta 18.

Kitűnő alkalmi vétel. Erős alkatra való, jókarban lévő női nutria-bunda rendkívül jutányos áron eladó. Cluj, Str. Universității 8, Laptária.

Az ujjonnan megnyílt Elvetia órák és ékszerészüzletben Cluj, Str. Memorandului 2, sz. szenzációs olcsó árban vásárolhat órákat és ékszereket. Ugyanott a szakmába vágó mindennemű javítások olcsón és precízen készünek. Arany- és ezüstbevitás legmagasabb árban.

Jómeneteli pékség betegség miatt átadó. „Pékség” jelíggel.

Szörmebundák készítését, átalakítását és javítását olcsón vállalja Bixenspanner szörmeszalón Reg. Ferdinand 3, emeleten. Szörmek nagy választékban. Bécsi modellek. Gyári árak.

Benősülnék megélhetési nyugtóra családja, lehet középtermetű és koru gyermektelen özvegy elvált csinos, szép leány is. Választ „Jajm Tajm” jelíggel Timisoara I. Poste-restante.

Kelengyék, függönyök, ágyszerítők, párnák montirozása, csipkebevitás, fehérneműkészítés. Weiszmann, Reg. Ferdinand 3.

Kiadó szép szoba konyha, speiz november elsejére. Str. Paris 22.

Kiadók tisztviselőtelep elején Str. Matei Basarab 6 melletti egyemeletes új villában napos, összkomfortos 3 szobás lakások. Bővebbet: Vlăhuța 3. I. 6.

Egy hirdetés keretében keveset mondhatok. Fiatal, intelligens, nagyon csinos, szép, tisztességes igaz urilány vagyok. Ha van olyan izr. esetleg diplomás komoly uriember, aki egy megbízható, igaz feleséget magával vitne esetleg Palesztinába is, az írjon a kiadóba. „Minden egy perc” jelíggel.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivalytej — házhoz szállítja is — kapható Schwartz Ignácnál Str. Isalor 9.

Heti előjegyzési naptárak

1936

1

Január

nagy előjegyzési, szalon és kicsi, felszerelt, izléses háttalppal vagy csak maga a blokk.

Zsebnaptárak

reklám-szövegekkel is.

Fali naptárak

cégnomással vagy anélkül.

Legolcsóbb beszerzési helye.

„ORIENT” nyomda

Str. Regina Maria No 11. CLUJ, Strada Iuliu Maniu No. 8

Mindenki ott lesz vasárnap este a Vivó Clubban a Hagóibbor-K.K.L. estéjén

SZOMBAT

Az olasz

Az tár

Ha meg al meg az olasz közelében, po nunk az adu topografiai h kihatásai szin sak az egész ahogy ezek a ték el 39 év sorsát.

Az Asmará hegyláncolat nálnál legyez felé egyre na égnék. A hátr magasan feks rülöttük azon ormok magas

Ez a hegyss méteres fensit tesz alakú, emelkednk ki lépcsőzetes ol járókelő ösvén dig lapos. Ez colatai az „A szetes sziklav patok védelmi

Ilyen hegy Egada Hamus alatt pár kilo az innen Axu nevű 20 kilom

A hegyoldal Az „Amba” k daltatos — leg től Makkale f méteres tömbj mellett mered pokból s baza

Az olaszokr „Ambá”-t egy bevenniök. A méterre, a na

Terve müvé

Munka zakt

Anyagja nyujtják O mely a but

Hivjon k olya

Az olaszok legerősebb ellenfele: a természet

Az abesszinek legjobb fegyvertársai az „Ambá“-k és a „Kolla“

Folyik a harc a sziklafélszékért — Miért akad meg az olasz offenzíva? Milyen a terep Makkale és a Tagaze folyó felé?

Ha meg akarjuk érteni, miért akad meg az olasz offenzíva Axum előtt s Adua közelében, pontosan meg kell vizsgálnunk az aduai fensíknak s környékének topográfiai helyzetét, melynek stratégiai kihatásai szinte elképzelhetetlenül fontosak az egész hadjárat sorsára is, mint ahogy ezek a topográfiai viszonyok döntő ték el 39 évvel ezelőtt is az aduai csata sorsát.

Mik azok az „Ambá“-k

Az Asmarától déli irányban húzódó hegyláncolat az Axum-Adua-Adigrat vonalán legyezőszerűen kiszélesedik s délfelé egyre nagyobb csucskokban ugrik az égnek. A három város átlag 2000 méter magasan fekszik a tenger színe fölött, körülöttük azonban 2500—3000 méteres hegy ormok magasodnak.

Ez a hegység táblás hegység. A 2000 méteres fensík kopár sziklafélszékű groteszk alakú, meredek falu bazalt hegyek emelkednek ki, melyek vagy meredek, vagy lépcsőzetes oldalán legtöbbször csak kevés járható ösvény van. A hegy csúcsa mindig lapos. Ezek a furcsa ormok vagy láncolatok az „Ambrá“-k. Valóságos természetes sziklavárak. Ezek az abesszin csapatak védelmi félszék.

Ilyen hegy Adigrattól délkeletre az Egada Hamus fölötti magaslat, ilyen Adua alatt pár kilométerre az Amba Garima s az innen Axumig terjedő Amba Augher nevű 20 kilométer hosszú oromláncolat.

A hegyoldalak abszolút vízszegények. Az „Ambá“ lapos tetején — szinte csodálatos — legtöbbször víz is van. Adigrattól Makkale felé az utat Amba Sion 2900 méteres tömbje zárja le. Oldala egymás mellett meredező, függőleges bazaltoszlopokból s bazaltfalakból áll.

Az olaszoknak ugyiszólván minden ilyen „Ambrá“-t egyenként külön akcióval kell bevenniük. A kisebb ormok 800—1000 méterre, a nagyobbak 5—10 kilométerre

fekszenek egymástól. Ezeknek az északi fronton nagy hadászati jelentőségük van.

Rendes hadviselési módszerek mellett mindkét fél hadereje a völgyekben vonul előre s gerinceken csak esetről-esetre fenyeget veszély: a völgyekben előrehaladó hadoszlopok ugyanis elvágással fenyegetik a hegyekbe szorult ellenséges osztagokat.

Csak stratégiai fontos hegyeken szorult ki a hadsereg, mert a kétoldali „sziklavárakban“ maradt ellenség elvágja az utánpótlástól és a főseregtől.

Abessziában fordított a helyzet. Az abesszin guerilla-harcmodor s a hegyek alkata a felhőmozdulatokat a hegygerincekre és az Ambákra kényszeríti, mert a völgyekben előnyomuló sereget itt az a veszedelem fenyegeti, hogy a kétoldali „sziklavárakban“ maradt ellenség elvágja az utánpótlástól és a főseregtől.

Egy-egy ilyen hegyesúcs — ha elesegük van — az abesszinek hetekig tartathatják magukat s éjjeli kirohanásaik örök veszedelmé.

Ezért kell most az olaszoknak csustól-csustig előrehaladni.

Az ut Makkale felé

Az olasz front s az abesszin második védelmi vonal közti terület szélesre nyitott legyezőformát mutat.

Két szára északnyugatra a Takaze-folyó és északkeletre a Sullo völgye Makkale felé. Felső vonala Axum-Adua-Adigrat. Ez a terület 2500—3000 méteres hegység, melyet északon a még abesszin kézben lévő 2550 méteres Medano magaslat (Axumtól délre), a 2900 méteres Gual Azai (Adua tól s az Amba Garimától délre) s a 2600 méteres Sobni (Adigrattól s az Amba Si-ontól délre) ormai védnek.

Ezekről a hegyekről négy szűk völgy nyílik a Takaze és Sullo völgybe. (Makkale fölött; Hanzienél; Jekabónál és Tokalenél.) Nehéz terep. A legyező szárai 80—150 km. Ettől délre, a Takaze déli partján húzódik a második védelmi vonal. Ez Jekabóval szemben egy 4800 méteres hegyóriásra, a legyező nyelénél pedig a 4150 méteres Amba Alier-re, a 4300 méteres Amba Hayra és emögött az 5100 méteres Amba Ras Dasham-ra támaszkodik. Ennek a fensíknak átlag 4000 méter ten gerfeletti felszíne s meredek partjai 500—100 méterre emelkednek a folyó szintje fölé. Jóval nagyobb méretek, mint a mostani Amba Augher oromláncolat volt.

Adigrattól Egada Hamuson át karaván ut vezet Makkaléba (s Hauzienbe, Egoda Hamus az olaszoké (Adigrattól 17 km.) Innen Sokota-Delra Sion tukkoljai (szalmakunyhói) 15 km; Makkale délre 65 km. (légvonalban) s Hauzien délnyugatra 30 km.

Ez az ut a Sullo völgyén vezet. Helyszíni jelentések szerint a harcok az Ambák védelme és támadása jegyében folytak kisebb egységek között.

A Sullo völgye tele van számos katamával (abesszin katonai táborok.)

**SZÉP
MINT EGY
SZINPADI
CSILLAG!**

A Metropolitan - Operában New Yorkban, a párisi Operában, vagy a mi fővárosunk Nemzeti Színházában gyakran látunk a páholyokban, vagy az első sorokban hölgyeket akik olyan elragadóak, hogy a nézők sokkal inkább őket figyelik, mint azt, ami a színpadon történik. Minden asszony olyan szépségről álmodik, amelyet össze lehet hasonlítani a színpad csillagaival, de csak keve-

sek vágya teljesedik. De az arcbőr helyes ápolása és a kozmetikai szerek megválasztása a nőket céljuk elérésében hathatósan támogathatja. A RICHARD HUDNUT THREE FLOWERS PUDER a szépségápolás értékes szere, amely az előkelő hölgyek bizalmát New Yorkban és Párisban megnyerte, finom összetétele, légies és elbűvölő illata miatt első helyen áll. Használja tehát a Richard Hudnut Three Flowers pudert!

**RICHARD
HUDNUT
Three flowers + PUDER**

Amikor románok, magyarok, németek, zsidók boldogan osztóznak...

A sorsjegyárús elintézi a befutott rendelkezéseket, ahogy a posta a leveleket hozta. Nagy Mihály szabósegéd Fein községből, Szatmarmegyében, Kimmelmann Berta asszony Bistrítan, Vladislav Silgiu Vulcan község jegyzője és özvegy Gisberger Johanna Sebes Alhaból egyszerre rendelik a negyed sorsjegyet. A kisasszony sorjában bele teszi a borítékba a sorsjegyeket: egy egy negyed jut mindegyiknek 15537. számból. A sorsjegyeket tartalmazó levelek elmennek és a remény költözik velük négy hajlékba... Mindegyik kitartóan játszik az Állami Sorsjátékon...

Október 15. Az Állami Sorsjáték nagy húzása. Egyetlen napon majdnem negyed milliárd kerül kiosztásra. Tízezer és tízezer reménykednek az ország minden táján. Románok, magyarok, németek, zsidók. A reményben egyek. A szerencse vak, nem ismer különbséget nemzetiség, faj, vallás között. Egyformán részesíti áldásban azt, aki hü hozzá, aki bizik benne. Az acélgép forog, a számok felcikkáznak a nézők szemé előtt minden szám egy-egy gondtalan, boldog időszakot jelent annak, aki a sorsjegy boldog tulajdonosa. Egy-egy negyed sorsjegy az emberek kezében. Kinél van a második, harmadik, a negyedik? Kivel hozza a sors össze? A szerencse szeszélyes és néha játékot űz az emberrel.

A kerék forog... Egy milliós nyereményt huznak. A gép perog, néhány pillanat múlva megáll és előtűnik a szám: 15537.

A telefon pár perc múlva megszólal az Iiescu Bank cluji irodájában: 15537 egy milliót nyert! Néhány perc telik el... a kartotékok között villámgyorsan kutat egy gyakorlott kéz és ime, megvan a szerencsés nyerők névsora! Négy sürgöny repül az ország négy tája felé.

Nagy Mihály a szabóműhelyben dolgozik két kisebb fivérével. A kis szatmarmegyei Fein községben nehéz élete van a szabónak. Hát még a szabóegénynek! De most beköltözik a jólét: a kis szabósegédből önálló mester lesz. Még néhány nap és máris itt lesznek az új, modern varrógé-

pek... Az egész falu örvend a szerencsének, az isteni gondviselés újját látja benne.

Geisberger Johanna Sebes Alban lakik. Valaha nagy vagyone volt, de a háboru és a háboru utáni idők elvitték mindenét. Napról-napra nagyobb nyomor költözött a házba. De ott trónol a remény is. A 15537 számú sorsjegy egy negyedével... A milliós főnyeremény itt jó helyre jutott. A szegény özvegy könnyes szemekkel ad hálát Istennek — és máris tárgyal házvételről.

A harmadik nyertes Vulcan község falusi jegyzője, Vladislav Silgiu. Egy csapásra megszabadul a gondoktól. Gyermekei nevelése nem jelent többé megoldhatatlan problémát. És hogy a szerencse bizonyítsa, hogy nem ismer különbséget gazdag és szegény között, a negyedik negyed Kimmelmann Berta birtokában van, aki öreg és vagyonos.

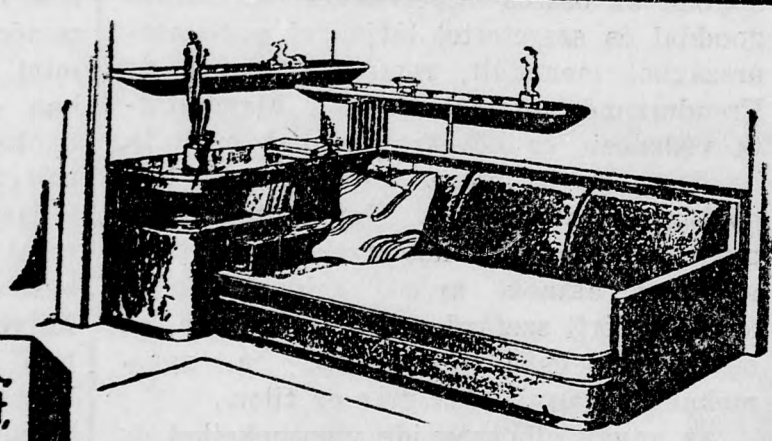
A 15537 így hozott szerencsét románok, magyarnak, németnek, zsidónak. Szegénynek, gazdagnak egyaránt...

Erdélyben egymás mellett nyugodt békében élnek a különböző nemzetiségek: románok, magyarok, németek, zsidók... Egyformán huzzák az élet igáját, egyformán reménykednek a holnapban. És egyformán tudják, hogy a nagy reményt az Állami Sorsjáték jelenti. Az az intézmény, amely minden hónap 15-én a boldog, gondtalan emberek újabb légióit teremti meg. Szilárdan kitartanak hitük mellett. És most, a nagy húzás alkalmával Fortuna istenasszony bizonyította, hogy valóban nem ismer különbséget ember és ember között: a milliós nyereményt szétszórtta négy különböző nemzetiségű, vallású, vagyonu ember között, akikben a szerencse istenasszonya csak egyet látott: hívőit, akik e hitük mellett kitartóan tettek tanúságot azzal, hogy zsebükben volt az Állami Sorsjáték sorsjegyének egy-egy negyede. Négy különböző nemzetiségű ember boldogan osztózik a szerencse áldásában és egyetértően állapítja meg a rég hangzatos igazságot: a szerencse nem ismer fajt, nemzeti, vallási különbséget.

Raktáron tartok és szerelek legújabb modellű kályhákat, kandallókat a legkiválóbb minőségben, valamint ócska kályhák átrakását és tisztítását, ugyiszintén takaréktűzhelyek készítését és fayancrakást is vállalom a legjótányosabb árban!

GRAEF PÁL kályha mintalera-
klat, Piata Unirii 8. sz., az udvarban

Székely és Réti BUTORGVÁRT
TÁRGUMURE / -BUCURE / TI -BRA / OV

Tervezőink művészete.

Munkásaink szaktudása.

Anyagjaink kiváló sága nyújtják Önnek azt a biztortéket, mely a butorgvárral elfeltétele.

Hivjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

Az új palesztinai gyermeknevelés

A palesztinai zsidó ifjúság nevelését azok a szociális és nemzeti ideálok határozzák meg, amelyeknek jegyében a palesztinai cionista építés folyik.

Az évek folyamán egy egész sor mintatelep keletkezett, amelyeknek legjelentősebbjei a Kfar Joladim (gyermekfalu) Ben Semeben, a betlufai és ejn charodi kibbucok gyermekközösségei, a moszad chiruchi Mismar Háemekben és a „Nevelő-telep munkásgyermekek számára” Tel-Avivban. Ezeknek a telepeknek nagy része teljes életkeretet nyújt, azaz a gyermekek nemcsak napközben tartózkodnak általában a telepen, hanem ott laknak még akkor is, ha szüleik nincsenek messze. Ennek dacára a nevelőtelepek egyáltalában nem törekszenek a környezettől való elzárkózottságra. Ellenkezőleg, a felnőttek környező társadalmával való közvetlen kapcsolat, ennek a társadalomnak a megismerése, problémáiba és feladataiba való befejlődés képezik az új palesztinai nevelés egyik legfőbb célját.

A palesztinai új nevelés, mint a modern nevelés általában, onnan indul ki, hogy egy bizonyos tudáskvantumnak a gyermek fejébe való verése még egyáltalában nem jelent nevelést. A nevelés tulajdonképpen értelme a gyermek lelkiéletének formálása, az életre való felkészítése, tekintetbe véve azokat a társadalmi követelményeket és feladatokat, amelyeknek a betöltése minden egyénnek feladata. Az ismeretek egy bizonyos mennyisége legfeljebb az eszközt jelentheti a gyermek számára, amelyeknek segítségével alkotni képes, azonban egyáltalában nem jelenti magát a hajtóerőt, az egyéni és társadalmi alkotásra lökő iniciatívát, amely csak egy tényleges mély lelki nevelés eredménye lehet.

A palesztinai új nevelés legfőbb tényezője a gyermekek közössége, maga a fiatalok társadalmi. A tanító autoritásának helyét a közösség, a társadalom autoritása foglalja el. A gyermekközösség megteremtése az „általános gyűlésen”, amelyen részt vesznek egyenlő jogokkal az összes gyermekek, a felmerülő kérdéseket, itélkezik azon tagjai felett, akik a közösség törvényei ellen vétettek és minden problémával kapcsolatban önmaga igényeszként megtalálni a helyes utat annak megoldására. Így maguknak a gyermekeknek a kereséséből és munkájából nőnek ki a közösség tagjainak a fogalmi a jót és a rosszat, helyest és helytelenül. A gyermekek erkölcsi fogalmainak nagy része ennek következtében a gyermekközösség gyűlésein keletkezik és nem külső kényszer, hanem egy tényleges belső átértékelésnek a terméke.

A felmerülő kérdéseket a gyermekek közössége mindig a legnagyobb alaposággal tárgyalja le, ameddig azt mindenki megérti és egy közös vélemény alakul ki. Ha azonban erre nincs semmi lehetőség, akkor szótöbbséggel döntenek.

A gyermekközösség az autonómiára és az önálló munkára van építve, az élet minden felületén. Így a gyermekek nemcsak, hogy maguk tárgyalják meg kérdéseiket és döntenek felettük, hanem nagyrészt önmaguk kell gondoskodjanak szükségleteik ellátásáról is. A gyermekközösségben a jogok mellett ott vannak rögtön a kötelezettségek is. A gyermekek maguk tartják és tartják rendben szobáikat, el látják egy idősebb nevelő segítségével a konyhamunkákat, elvégeznek könnyebb ruhajavitásokat, dolgoznak a nagyok gazdaságának a gyermekek számára kiosztott részében (nem csinálnak külön kis miniatűr gazdaságot, hanem a nagyok gazdaságának egy részét művelik meg, ezzel közelebb jussanak és bekapcsolódnak nagyobb kérdésekbe) stb.

A gyermekközösség ilyenformán élő organizmust képez, amelynek tagjai dolgoznak, foglalkoznak annak problémáival és a problémák megoldásával, kormányozzák

közösségüket, akár csak a felnőttek társadalmi szervezetében. A gyermekközösség ilyen módon oly morális erővé alakul ki, amely képes döntő módon befolyásolni a gyermek jellemének a fejlődését.

A gyermekközösségből és annak berendezkedéséből nőnek ki organikus módon a nevelés összes „mellékélményei”, amelyek bizonyos speciális tulajdonságok kifejlődését célozzák. Amire az új palesztinai nevelésben elsősorban törekszenek: az önállóságra való nevelés.

Csak akkor van a gyermek ténylegesen felkészülve a rá váró életre, ha meg van a képessége, hogy önmaga találjon rá a hiányosságokra, akár az őt körülvevő dolgokban, akár saját ismereteiben s ebből kiindulva tudja megragadni a kezdeményezést az illető hiányosság eltüntetésére. Az önálló iniciatíva — ez egyik legfőbb kritérium a nevelés alaposágára és helyességére.

Nem elég azonban az önálló iniciatíva, hanem párosulnia kell ennek az önálló munkára és önálló alkotásra való képességgel is. A gyermek mire felnő, kell tudjon saját maga is hozzájárulni azoknak a munkáknak a végrehajtásához, amelyeknek szükségességét felismerte. A munka és alkotás képessége maximális mértékben kell kifejlődést találjon, ha egy nevelés egyáltalában meg akarja közelíteni a teljességére.

A testi munka kérdése központi problémáját képezi az egész zsidó népnek és a palesztinai építésnek s jelentősége elsősorban abban van, hogy nagy, eddig nem dolgozó vagy legfeljebb improduktív munkát végző zsidó tömegeket gyökerezet be a termelésbe és tesz produktívá. A zsidó népnél a munka kérdése nemcsak általános társadalmi kérdés, hanem valósággal ugrópontja egész nemzeti problématikájának. A testi munka hiánya az a betegség, amelyben a zsidóság évszázadok óta szenved és nem képzelhető el népi megújulás ennek megszüntetése nélkül.

Azonban nemcsak öncél és társadalmi funkció a testi munka a gyermekek közösségében, hanem ugyanakkor ut és kapu a testi és lelki tulajdonságok egész sorának az elsajátításához. A munka egyes követelménye a test általános általános fejlődése, az érzékszervek és egyes testrészek, különösen a munkát végző kéz kifinomulása, az anyag és a technika törvényeinek a megismerése. A munka formálja az ember jellemét is. Önbizalmat és ezen keresztül nagymérvű belső kiegyensúlyozottságot kölcsönöz. Érthető tehát, hogy a munka a palesztinai új nevelés gerincét képezi, amely köré az egész nevelési tevékenység csoportosul.

Lehetőségeket a munkára bőven nyújt egyrészt a gyermekközösség berendezkedése, szükségleteinek kielégítése, másrészt meg a gyermekközösség melletti gazdaság. A munka megválasztása természetesen a pedagógiai szempontoknak, a gyermekek korának, hajlamainak, szükségleteinek stb. figyelembevételével történik. Ezen a felületen az új palesztinai nevelés még sok teljes megoldásra váró részletkérdés előtt áll, mint amilyen például a munkaidő kérdése a különböző korú gyermekeknek, szakmák elsajátítása, a gazdaság vezetésének a megtanulása, stb.

A gazdaságban végzett munka az állandó tanuláshoz és továbbképzéshez az alapját képezi. A munka tárgyát minden oldalról feldolgozzák. Rajzokat készítenek, kisebb értekezéseket írnak, amelyekhez az anyagot megfelelő szakirodalomból és a közvetlen tapasztalatból veszik, pontos munkanaplót vezetnek, diakrammokot, statisztikákat és fényképfelvételeket készítenek.

Az élet, a munka és a tanulás — egyetlen egységet képeznek. A tananyag nem egymástól elválasztott „tantárgyakra” van felosztva, hanem minden a gyermek nap-napi tevékenysége köré csoportosul, a régi tantervhez szokott elme számára látszólagos tervszünetlenséggel, de valójában

előzetesen jól átgondolva és előkészítve.

A tanulás organizációja meg kell, hogy feleljen a gyermek lélektani követelményeinek, ezért az életkor szerint több csoportban történik. Fiatal korban a tanulás epizodikus, séták, beszélgetések, stb. alkalmával. Tanulási kényszer, lecke vagy ehhez hasonló nincs. 8—10 éves korban a gyermek még nem képes felfogni a tanulás szükségességét, úgy egyéni mint társadalmi szempontból s így nincs értelme annak, hogy máris a kötelező tanulási idő fegyelmébe kényszerítsék, mert ezzel legfeljebb csak azt lehet elérni, hogy a tanulást alaposan megutálja és igyekszik a kényszer árán belévert dolgokat minél hamarabb elfelejteni. Pedig nem is a tanult anyag mennyisége, hanem a tanulási processzus milyensége a fontos. A palesztinai körülmények között a nevelés-tanítás rendszerint befejeződik a 16—17-ik életév betöltésével és az ifjúból, aki elhagyja a gyermekközösséget vagy az iskola padjait, munkás lesz. A lényeg így nem az elsajátított tudás mennyisége (amely különben is eltűnik rövidesen, ha csak nincs valamilyen módon közvetlen kapcsolatban az étellel), hanem az, hogy mélyen belegyökerezzen a nevelésben az újabb s újabb tudás megszerzésének a szükségéért, ami az alapja a további önképzésnek.

A gyermekközösség elhagyása előtt történik meg az átvett anyag rendszeres összefoglalása, különösen, ha vannak olyanok, akik tovább készülnek tanulni és erre megfelelő vizsgák miatt szükségük van. A palesztinai munkásságnál azonban, amelynek anyagi lehetőségei érthetően szűkreszabottak, ez ritka eset és legtöbbször az ifjú 16—17 éves korában elhagyja a gyermekközösséget, hogy a felnőttek társadalmának teljesjogi tagjává váljon. Bet Alfa neveltjei például először egy nagy kirándulásra szoktak menni, amelyben bejárják az egész országot, hogy azután visszatérjenek kibbucukhoz, vagy egy másik kibbucban legyenek megvalósítói annak, amit a gyermekközösség életének éveivel beléjük oltottak.

(S. O.)

gyermeke közül az egyik árvaházban van, a másik a napközi otthonban. Az anyai házépítésnél dolgozik.

Haifa, a jövő városa

Haifa városa a Carmel hegyoldalán épül. A kikötő még primitív. Mindenütt építkezés. Gyakran látni asszonyokat is az épületen dolgozni. A penzióból, ahol lakunk, a második emeletről a kék tengerre nyílik kilátás. Hűvös szellő simogat és felfrissíti izzó homlokunkat. Haifa a jövő városa — ahogy mondják. Amidőn a hajóról megpillantottuk a várost, némi csalódást éreztünk. Szemeink előtt erdőlen, kopasz sziklahegy állott. A távolban csak sima sziklák és kiszáradt földeket látunk. A mi, európai erdőkhöz szokott szemünknek ez a látvány szokatlan. Forrón tüztől a nap, kevés fa és semmi árnyék! Így nézett ki a távolból. Vajjon lehet-e bennünket, európaiasodott zsidókat visszatelepíteni Ázsiába? — kérdeztem magamtól. Európában szerzett civilizációnk bizonyára súlyos akadály, valamint az éghajlati viszonyok. Itt van azonban a szenvedésből és szükségéből fakadt titokzatosság, amely nekünk, zsidóknak emberfeletti erőt kölcsönöz. Az országot kiharcoljuk! Meghódítjuk! Lépésről-lépésre. A chalucok erejével, akiknek már nincs veszténialójuk, lesz az ország a miénk. Milyen nehéz köveket összehordani, házat építeni, otthon teremteni! Láttuk ezeket az ifjakat, barnára sülvé, kemény arcvonásokkal, oly kmények, mint a szikla, melyből a köveket fejtik. Hamar öregednek ezek a férfiak és asszonyok, ifjúságukat elajándékozzák és eladják az országnak, melyért dolgoznak és amelyért élnek. Szükség és ezzel egyidejűleg szeretettel tartja őket és erőt ad nekik ahhoz, hogy helyeket furjanak!

HAIFA

Írta: Dr. Lucie Preminger-Hecht

Az alábbi színes leírást írta Lucie Preminger Hecht, regáti Wizo-hölgy palesztinai élményéről írt könyvéből ragadjuk ki. A könyv elejétől végig rendkívül élvezetes és tanulságos olvasmány és melegen ajánljuk az erdélyi Wizo-hölgyek figyelmébe. Megrendelhető a Wizo timisoarai központja által.

Hogyan foglaljam össze impresszióimat, melyek úgy röpködnek a fejemben, mint egy méhráj? Hol kezdjem? Milyen alakok válnak ki a sötétségből, mely városok, kolóniák, kertek, házak, régiségek tűnnek előtérbe? Talán sikerülni fog valamit kiragadnom, ami, tudatomban alámerül.

Egy bulgáriai hetvenéves orvos, akihez lelkileg közelállónak éreztem magam, mondott egyszer valamit, amit érdemes volt megjegyezni magamnak: „Ha muzsikát hallok és testemen forró láz és hideg borzongás fut végig, úgy ez annak a jele, hogy a muzsika jó.”

Igy volt ez velem és mély élményeimel, melyeket átéltem. Az elmélyedésben, a szent helyek megpillantásánál, a Széppel szemben, mely a természetben nyilvánul meg, elfogott egy vágy, amely lelkeimet összeszorította és szemeimbe könnyeket csalt. Vajjon annak volt ez a jele, hogy a muzsika, a harmónia, amely a látottakból kiáradt, jó volt? Nem tudom határozottan. Ilyen pillanatok — rövid pillanatok — néhányszor éltem át. Először akkor fogott el, amikor Haifán a Wizo vezetése alatt álló gyermek-napközi

otthont meglátogattam és láttam a sok, egészséges, ragyogóan ápolott gyermeket.

Apja zsidó, anyja arab

Egy anya, munkásruhában (éppen délután 4 óra volt) jött hároméves kislányáért. Egész napon keresztül, reggel 8-tól délután 4-ig a gyerekek az otthonban vannak, világos, szellős szobákban, szép, nap-sugaras terraszokon. A gyerekek, akikről beszéltem, meglátta édesanyját és a boldogságtól ragyogva nyujtotta felé kezecskéit. Mily öröm és meghatottság sugárzott a kis gyermekarcból! A többi gyerekek sirni kezdtek, mert anyjuk, vagy apjuk, aki még gyakrabban jön értük, még nem érkezett meg. A gyermekek vágyakozásából valami átragadt rám is. Ebben az otthonban az összes gyerekeket egyforma gondnal és szeretettel látják el a Németországból menekült, rendkívül alapos dr. Freudmanné vezetése mellett. Megmutatta védenőit és következésképpen osztotta be őket: Ez itt német alija, az ott lengyel-orosz és román. Ugy mutogatta a gyerekeket, mint a növényeket. Láttunk gyereket, akinek apja zsidó, anyja arab. A férfi szefárd, két felesége van, az egyik zsidó és a másik arab, a gyermekeknek az anyja. Ma már ez tilos.

Az anyák elhózzák ide gyermekeiket és azután munkába mennek. A apa, aki rendszerint hamarabb fejezi be munkáját, eljön a gyermekért. Ha azután a szülők megérkeznek, a gyermekek ujjongva szaladnak elébük. Az asszony, akit az előbb említettem, fiatal, huszonhétéves övgye. Rövid nadrágot visel, amely nagyszerűen juttatja érvényre karcsu alakját. Két

Minden emb
hogy már élet
napjai megkez
nak mögötte.
rúsége és meg
ség történelme
taguló kör; a k
egyre új gyűr
megmaradnak
meinkkel és
életünk a mul
Ha e szónak
kor ez innen s
datból jön, am
amely minden
amely az első
született.

Ami napjain
nek, ennek nem
nak, hanem le
átalakítja bens
industrializálta
kileg is könnye
lik belőle. Nap
amely inkább
nyilatkozik me
minden baj gy
hogy generáció
hogy az idejé
Péter Slemihl,
elviszette ár
csak penna
mostani ember.

Még egy jel
örömet helyette
gépesség. Az
ságnak van ide
ideje, mert csak
tartozik mai
nincs titokzat
nek nincs titka
mészet volna,
mi nemzedékün
len és kollektív
értéke. Mert h
alkotása lenne.

A szellem pol
jelent a magu
kifelé igyekvé
hatnám — min
az ő zötnöive
ezredekre való
emlék. A Ta
hasonló Plato
közös az eredet
anya méhé, eg
akkor elfelejt
zett. Képtelen
den, ami alkot
ujdonság létrej
a maga eddigi
Szubjektive ped
Ez az, ami a
tuntól. A tehets
ra emlékezés, a
felejtetés.

A zsidóság m
zásból fakadt, h
ból, amelyek kö
sággal. A miszt
nak egész külön
Lényegében
az akaratól v
Nem akar tudni
megkísérli vagy
külösk és rend
badulni minden
nak ez a miszt
való megváltóda
kező lény az em
végeredményébe
akinek célja a
filozófia szerint
a „nem” és a
Az ilyen ember
szűnése, a halál
kielválasztás, a nemlé
Ezzel a miszt
misztikum nem e
váltás titkát hir
akarat misztik

HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio**

Piata Unirii 31. Telefon: 83.

Ünnepi elmékedések

A szukotti ünnepek alkalmából adjuk dr. Leo Baeck Németország jörabbijának — aki mint megirtuk, a jomkippurt a Gestapo börtönében töltötte el — nemrég megjelent „Wege im Judentum“ című művéből az alábbi részletet:

Minden emberi lét tulajdonképpen sorsa, hogy már élete előtt megkezdődött. Amikor napjai megkezdődnek, már évszázadok állnak mögötte. Ebben rejlik létünk kényszerűsége és megmásihatatlansága. Az emberiség történelme nem egyenes vonal, hanem a tagoló kör; a kör bővül és úgy szűk, mintha egyre új gyűrűt öltene, holott a generációk megmaradnak benne, mi vagyunk itt gyermekeinkkel és gyermekeink gyermekeivel. Mielőtt a múltból soha sem fog szabadulni. Ha e szónak „sors“ végső értelme van, akkor ez innen származik. A régi költői mondatból jön, amely szerint van egy ősi sors, amely minden embert büvökörében tart: sors, amely az első emberpár véréből és életéből született.

Ami napjaink industrializálásának neveznek, ennek nemcsak ipari vonatkozásai vannak, hanem lelkiei is. Már a környezet is átalakítja bensőnk. Aki maga körül csak industrializált, gépi lát, hall és érez, lelkileg is könnyen elgépiesedik: embergép válik belőle. Napjaink sokat említt tempója, amely inkább lelkiekben, mint fizikaiakban nyilatkozik meg, a mód, amelyben Tolsztoj minden baj gyökerét látta, abban tudniillik, hogy generációnk nem rendelkezik idő forrával, hogy az idejé voltaképpen elveszítette, ahogy Péter Slemihl, Chamisso beszélgetésének a hőse, elveszítette árnyékát. A gépnek nincs ideje, csak penuma van és tempója és ilyen a mostani ember.

Még egy jellemzi a mai embert, aki az örömet helyettesíti a mulatsággal. Mert ez is gépiesség. Az örömmel van ideje, a boldogságnak van ideje, a mulatságnak már nincs ideje, mert csak tempós teljesítmény. Hozzá tartozik mai generációnk jelleméhez, hogy nincs tökéletesség. Ez is gépiesség. A gépnek nincs türelem, mert ha lenne, akkor természet volna, nem pedig gép. Gépies még a mi nemzedékünkben az is, hogy személytelen és kollektív. A gépnek nincs individuális értéke. Mert ha volna, akkor a művészet alkotása lenne, nem pedig gép.

A szellem poláris ellentéte a vérnek. A vér jelenti a magunkban-maradást, a szellem a kifelé igyekvést. A szellem — így is mondhatnám — mindenkéltől felejtés, míg a vér az ő ösztöneivel a nagy emlékezés, az évszázadokra való visszagondolás, a tudatalatti emlék. A Talmudnak van egy legendája, hasonló Plató elbeszéléseihez, amelynek talán közös az eredete. Amikor az ember elhagyja anyja méhét, egy angyal megérinti ajkát és akkor elfelejti mindazt, ami eddig benne létezett. Képtelenen a szellem születése ez. Minden ami akotás — objektív — jelenti az újdonság létrejöttét és azt, hogy minden régi a maga eddigi érvényében szűnjön meg. Szubjektív pedig jelenti a feledést. Ez az, ami a lángszét elválasztja a talentumtól. A tehetség egy erős tudatos önmagára emlékezés, a zseni egy nagy élő feledés és felejtetés.

A zsidóság misztikuma abból a vágyakozásból fakadt, hogy jussunk ki ama határokból, amelyek körülzárják az embert anyagiassággal. A misztikum fejlődésében a zsidóság egész külön utját látjuk.

Lényegében minden nemzsidó misztikum az akaratától való megváltásra igyekszik. Nem akar tudni arról, ami őt kötelezi vagy megkísérelti vagy vezeti. Nem bírja el az alakítások és rendszerek világát. Föl akar szabadulni minden motívum alól. A megváltásnak ez a misztikum voltaképpen az Entől való megváltódás. Mint akarat fölötti rendelkező lény az ember Enné válik, egyéniséggé, végeredményében nihilistává, olyan emberré, akinek célja a semmi. Az ember akaratát e filozófia szerint igent jelent, amely alól csak a „nem“ és a „semmi“ tóna őt megváltani. Az ilyen embernek kedvenc szava: a lét megszűnése, a halál, az elmerülés, az elmulás, a kialvás, a nemlét: a nirvana.

Ezzel a misztikummal szemben a zsidó misztikum nem a halál, nem a passzív megváltás titkát hirdeti, hanem az életét. Az akarat misztikuma a kiengesztelődés, a

megvalósulás: aktív misztikum tehát. A jó iránt való akaratot hirdeti teljes szívvel, egész lélekkel és minden erővel. Egy régi parabola mondja: az igazak cselekvése révén az ember Isten közelségébe juthat, a gonoszok cselekvése viszont eltávolítja Istent a világtól. Minden jóságra irányuló cselekedet egyúttal harc a közöttünk és Isten között levő távolság körül. Igazán jámbor csak az az ember, akinek cselekvése jussán Isten közel hozzuk az emberiséghez. Minden idők jámborai ilyen módon tudták a nagy távolságokat áthidalni és Isten szentélyét meg alapítani ezen a földön.

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnepek miatt kedden a rendes időben jelenik meg.

— Jogerősen elvesztette a város elleni perét Roata, a vízművek volt igazgatója. A városi tanács értesítést kapott a semmitőszéki, hogy Roata, a vízművek volt igazgatója véglegesen elvesztette azt a 10 millió kártérítési pert, amelyet a város ellen adott be. A semmitőszék elutasította Roatát 10 millió követelésével és egyben kötelezte a perköltségek megfizetésére.

— Angol állampolgárokat szállnak a németországi zsidó anyák. A „Daily Express“ felfedezte, hogy az utóbbi hónapokban átjárnak Németországból Angliába a gazdag zsidóasszonyok, hogy brit földön szüljék meg gyermeküket. London északi részében kibéreltek egy szanatóriumot, amely állandóan tele van jómódu német gyermekágyasokkal. Egy régi angol törvény szerint ugyanis azok a gyermekek, akik angol földön születnek, automatikusan angol állampolgárok lesznek. Huszéves korukban nyilatkozniuk kell, hogy megtartják-e az angol állampolgárságot? A német zsidó anyák ilyen módon angol állampolgárságu gyermekekkel térnek vissza Németországba, ahol a gyermekek, mint angol állampolgárok — reményük szerint — nem fognak a német zsidókat sújtó rendelkezések alá esni.

— Idégség, fejfájás, álmatlanság, reggeli rosszullet, levertség, bágyadság, szédülés esetében a természetes „Ferenc József“ keserűviz az emésztőszervek hiányos működéséből eredő zavarok nagy részét azonnal megszünteti, az étvágyat erősen fokozza s visszaadja a testnek és szellemnek régi frissességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a Ferenc József viz öreg emberek betegségeinél és neurasztémiások bajainál is mindig megbízhatóan és kellemesen hat.

— Elítélt falusi bíró. Targumuresi tudósítónk jelenti: A targumuresi törvényszék ma itélkezett Chicideanu Visalon, gerebenesi (muresmegyei) községi bíró felett, aki egy alkalommal Bartha Balázs helyi adventista prédikátort, amikor az valamit nála megreklamált, inzultálta. A bíróság 100 lej pénzbüntetésre ítélte a falusi bírót. A vádolt fellebbezett.

Hölgyek figyelmébe. Külföldi utamról visszatérve, a modern kézimunka legújabb sablonjai és mintái igen nagy választékban kaphatók. Fisch Böske kézimunkaszalonja, Cluj, Str. Baritiu No. 16.

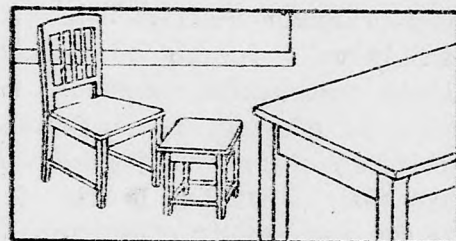
Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatású a

„Bixádi víz“
amely a gyomor, bél, epekövyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj-i leakat: Vitamin Rt. Calea Regiei Ferdinand 70.

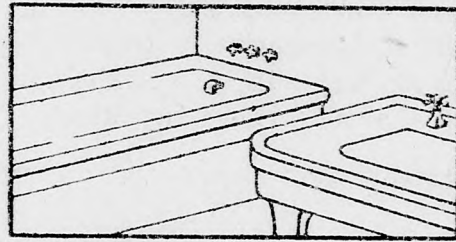
— Dolgozik az állami gépezet egyszerűsítés bizottsága. Buresztiből jelentik: Az állami gépezet egyszerűsítési bizottsága tegnap ülést tartott Bentoiu igazságügyi alminiszter elnöklétével. Két albizottságot választottak, az egyik tisztviselők statutumainak kidolgozását fogja végezni, a másik fizetésrendezést. Bentoiu kijelentette, hogy senkinek sem áll szándékában a tisztviselői helyzetet rosszabbítani, sőt az új törvény csak javulást fog eredményezni, amennyiben fokozni fogja az állami tisztviselők statutáris jogait.

A finom tárgyakat kiméletesen tisztítja

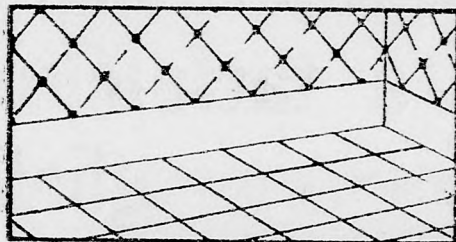
VIM

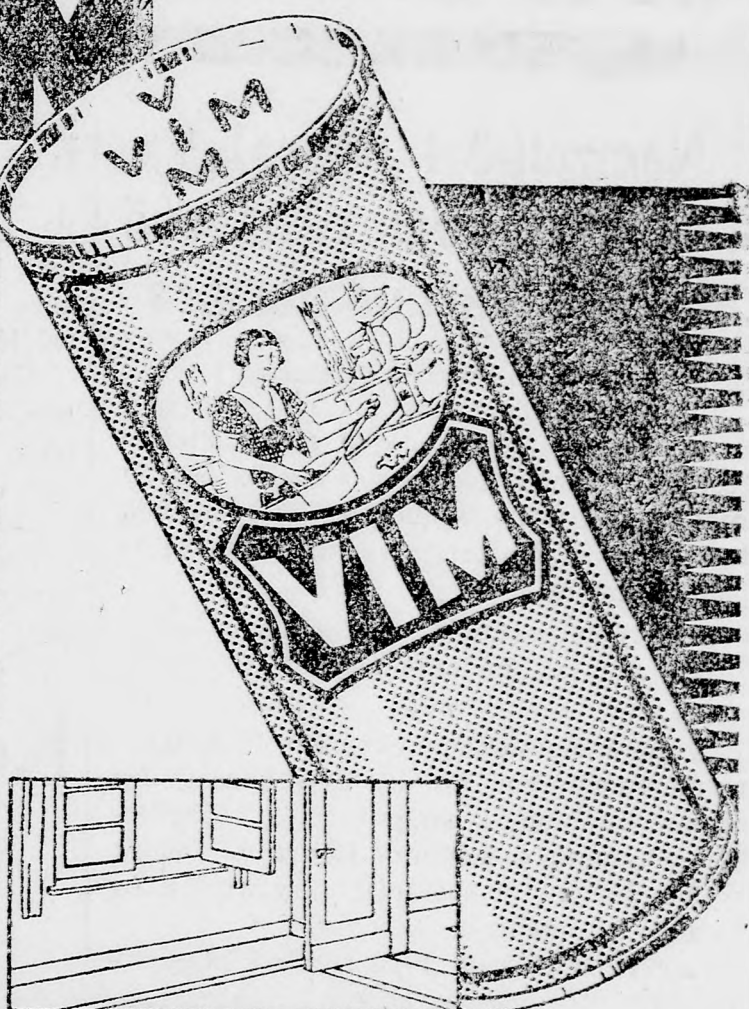
ASZTALOK ZSAMOLYOK ES SZEKER.

FORDOKADAK MOSDOKAGYLOK.

MOZAIK ES KOPADLOK LEFOLYOK.

AJTOK ES ABLAKOK TISZTITASAHoz

VIM MINDENT MEGTISZTIT

— Elitelt bestiális apa. Targumuresi tudósítónk jelenti: Fosztó Béla, targumuresi asztalos az elmúlt év őszén bestiális merényletet követett el saját leánya ellen. Az apa különváltan élt feleségétől és sétálni vitte 13 éves leányát a Maros-partra, ahol erőszakot akart elkövetni a kisleány ellen. A szerencsétlen leány kiáltására rendőr tette ártalmatlanná a bestiális merénylet, akit a targumuresi törvényszék két évi börtönrre ítél, míg a büntetés a targumuresi tábla most helybenhagyta. Az elitelt semmisségi panaszt jelentett be.

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i Tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában hétfőn, október 21-én délelőtt 1/2-1/2 óra között dr. Fränkel Miksa tart inspekción.

— Halálozás. Turdáról jelentik: A napokban hunyt el 53 éves korában Weinberger Mórné, a turdai Szentegylet elnökének felesége. Jom Kippur előestjén kísérték utolsó útjára szeretettjei és tisztelői a korán elhunyt asszonyt, aki családi hagyományaihoz híven, egész életében nemeslelkűségével, kifinomult jóságával és sokoldalú jótékonyosságával tündette ki magát. Neves rabbicaládból származott és a vallásosság és jótékonyosság tradícióival avatta családi szentélyé övének házáat. Hosszas szenvedés után ragadta el a halál és osztatlan, széleskörű részvét nyilvánul meg itthagytott hozzátartozói iránt. Dr. Nuszbaum Jenőné, dr. Weinberger Jenő és Weinberger Zita édesanyjukat siratják.

— Mose S. Glasner emlékezete. A Hapoél Hadati szervezet Str. Paris 47 alatt levő imaházában Semini Acerethor délután 4 órai kezdettel istentisztelet keretén belül a néhai megboldogult Mose Smuel Glasner főrabiból megemlékezést tart. A 11-ik évforduló alkalmából az ünnepi beszédeket Klein Eliáhu rabbi, dr. Glasner Izsák és Briszk Lajos tartják.

— Spéterné, Blum Marcsa mozgásművészeti iskolájában a tanítás megkezdődött. Beiratkozás naponta d. u. 3-7-ig Str. Dacia 3. (Domus épület — Uránia palota mögött) az iskolában. Testápoló torna, ritmika, tánc, gyógytorna, Tanerőképzés.

— Holnap, vasárnap este lesz a deji zsidó társaskör estélye, mely ez évben a cluji zsidó kórház javát fogja előmozdítani. Az estélyre, melyet minden évben Szimchat Tóra ünnep záróestéjén szoktak rendezni, mindig fényes sikert hoz és ezúttal a hangulathoz nagyban hozzá fog járulni, hogy a kórház-egyesület vezetősége teljes létszámban utazik Dejre, hogy ezzel is honorálja a társaskör vezetőségének az ügy érdekében kifejtett fáradozásait.

— Új akció a „Chaszam Szófer“ jesiva érdekében. A cluji „Chaszam Szófer“ jesiva kuratóriuma — amelynek tagjai: Elek Ilés, Fisch Sándor, Goldmann Béla és Guttman Márton — csütörtökön este Glasner Akiba elnökle mellett ülést tartott. A kuratórium hosszabb tanácskozott a jesiva szellemi és anyagi működésének biztosítása felől. A kuratórium nagyobb társadalmi mozgalom megindítását határozta el, hogy a jesiva költségvetését biztosítsa.

— Ötvenbanis ércpénzt veret Románia Angliában. Bucurestiből jelentik: A Tempo jelenti, hogy a Nemzeti Bank egy angol pénzverdében újabb 50 banis ércpénzrendelést adott fel.

— Ügyvédi hír. Dr. Kertész Miklós ügyvéd irodáját megnyitotta Cluj, Str. Rgina Maria 15 szám alatt, I. em.

— Huszton letartóztatták a marseillei királygyilkosság egyik összeszkívőjét? Ungvárról jelentik: A marseillei királygyilkosság kapcsolanosan érdekes nyomozást folytat az ungvári rendőrigazgatóság. A huszti csendőrség az elmúlt héten őrizetbe vett egy gyanúsán viselkedő férfit, akiről megállapították, hogy lengyelországi származású és Kovalszki Jánosnak hívják. Kihallgatása során indokoltak látszott a feltevés, hogy értékes felvilágosításokkal szolgálhatna a jugoszláv király elleni merénylet előkészítésére vonatkozólag, ezért átszállították őt az ungvári rendőrségre, ahol megkezdtek Kovalszki János kihallgatását. Pénteken egész nap tartott kihallgatása, amelynek során kiderült, hogy a letartóztatott Kovalszki tagja az Uzstasa terrrorszervezetnek, amely előkészítette a Sándor király elleni merényletet. Kovalszki kihallgatása már eddig is szenzációs anyagot szolgáltatott a történeti jelentőségű perhez és valószínű, hogy vallomását a királygyilkosság tárgyalásán is felhasználják. Kovalszki kihallgatásáról a nyomozás érdekében nem adtak ki jelentést.

— Pop Virgil hangversenye Timisoarban. Timisoaráról jelentik: Pop Virgil, a nagytehetségű és fiatal hegedűművész szerdán este tartotta meg első ezei hangversenyét a timisoarai városi színházban. Kiforrott és kifinomult művész benyomását keltette egész műsorával és produkcióit lelkes fogadtatásban részesítette nagyszámu hallgatósága. S. Bach Chaconjával vezette be műsorát, majd Wieniawsky pompás hegedűkoncertjét adta elő ragyogó technikával. Simanovsky, Cuéanu és Sarasate darabjai mellett különösen héber melódiáival aratott forró sikert. Zongorán Freund Leó, a kiváló pianista kísérette művészi precizitással.

Román Opera

SZERDAN, október 23-án

Premier.

SZERDAN, október 23-án

A végzet hatalma

Verdi örökbecsű dallamos operája Edmondo Vechi olasz karnagy vezetésével.

